

**Riksdagens
bankfullmäktiges
berättelse
2010**

Helsingfors 2011

B 14/2011 rd

**RIKSDAGENS
BANKFULLMÄKTIGES BERÄTTELSE
2010
***

**TILL
RIKSDAGEN**

HELSINGFORS 2011

ISSN 1237-4342 (tryckt)
ISSN 1796-9808 (webbpublikation)
EDITA PRIMA OY, HELSINGFORS 2011

INNEHÅLL

	Sida		Sida
1 EUROPEISKA CENTRALBANKENS PENNINGPOLITIK OCH EKONOMIN I EUROOMRÅDET	5		
1.1 Sammanfattning	5		
1.2 Försiktig återhämtning i världsekonomin	5		
1.3 Utvecklingen i euroområdet	8		
1.3.1 Ekonomierna i euroområdet återhämtar sig i ojämn takt	8		
1.3.2 Läget för de offentliga finanserna	10		
1.3.3 Skuldskrisen i vissa länder	11		
1.3.4 Åtgärder för att förhindra nya kriser och stärka den ekonomiska styrningen	12		
1.4 Penningpolitik och prisstabilitet i euroområdet	14		
1.4.1 Tillväxtdrivande penningpolitik	14		
1.4.2 Prisstabilitet och valutakursutveckling i euroområdet	15		
2 FINLANDS EKONOMI 2010	17		
2.1 Sammanfattning av den ekonomiska utvecklingen i Finland	17		
2.2 Den samhällsekonomiska utvecklingen	17		
2.3 De offentliga finanserna	19		
2.4 Prisstabiliteten i Finland och ECB:s räntepolitik	20		
3 FINLANDS BANKS VERKSAMHET ..	22		
3.1 Stabilt och effektivt finansiellt system ..	22		
3.2 Investeringsverksamhet	22		
3.3 Utgivningen av eurosedlar fortsätter öka	23		
3.4 Myndighetssamarbete och internationell verksamhet	23		
3.5 Forskningen ses över	24		
		3.6 Nya politikprocesser	25
		3.7 Information	25
		4 FINLANDS BANKS BOKSLUT	26
		Balansräkning	26
		Resultaträkning	28
		Bokslutsbilagor	29
		Redovisningsprinciper	31
		Noter till balansräkningen	35
		Noter till resultaträkningen	43
		5 FINLANDS BANKS FÖRVALTNING OCH ÄREN DEN HANDLAGDA AV BANKFULLMÄKTIGE	47
		5.1 Inledning	47
		5.2 Förvaltning	48
		5.3 Direktion	48
		5.4 Bankfullmäktiges sammansättning	49
		5.5 Revisorer	49
		5.6 Revision	49
		6 FINANSINSPEKTIONENS VERKSAMHET 2010	50
		6.1 Inledning	50
		6.2 Förvaltning	50
		6.3 De viktigaste målen	50
		6.4 Läget på finansmarknaden i Finland 2010	51
		6.5 Finansinspektionens mål och måluppfyllelse 2010	54
		6.6 Bankfullmäktiges berättelse för 2009 och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den	55
		6.7 Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet	56

Siffrorna i berättelsen baserar sig på de uppgifter som fanns tillgängliga i februari–april 2011.

1 EUROPEISKA CENTRALBANKENS PENNINGPOLITIK OCH EKONOMIN I EUROOMRÅDET

1.1 Sammanfattning av penningpolitiken och den ekonomiska utvecklingen i euroområdet

Världsekonomin återhämtade sig så småningom från den djupa krisen 2009 i kölvattnet av en stigande efterfrågan i Kina och andra länder med framväxande ekonomier. Tillväxten drevs också på av industriländernas mycket expansiva penningpolitik och den finanspolitiska stimuleringen. Att ekonomin åter var inne i en tillväxtfas manifesterades snabbt i efterfrågan på råvaror. Till följd av flaskhalsarna i utbudet sköt råvarupriserna mycket snabbt i höjden.

Euroländerna släpade emellertid efter de övriga industriländerna i tillväxttakt, huvudsakligen på grund av sina svaga strukturer 2010. Skuldkrisen ökade dessutom misstron i ett flertal andra länder än krisländerna med en långsam tillväxttakt som följd. Grekland och Irland var tvungna att be om hjälp för att klara av sina skulder. I Spanien och Grekland rentav minskade den totala produktionen. Till följd av finanskrisen delades euroområdet upp i två läger: dels länder med stabil ekonomisk tillväxt, dels länder med en hårt skuldsatt offentlig sektor. Grekland och Irland blev oförmögna att själva skaffa fram medel på marknaden, och de andra EU-länderna och Internationella valutafonden måste gripa in för att hjälpa dem. I hela euroområdet är läget inom offentlig sektor dåligt och det beror på att länderna överskred skuldsättningskriterierna i stabilitets- och tillväxtpakten hela 00-talet. Dessutom är skuldsättningsstakten fortfarande hård. I den offentliga sektorn är finanskrisen alltså ännu inte över. För att motverka nya finansiella risker inrättades Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board) som startade 2011.

Typiskt för hela året var att penningpolitiken var kraftfullt tillväxtdrivande. Tack vare likviditetshöjande åtgärder lyckades Europeiska centralbanken (ECB) få ner de korta marknadsräntorna till nivåer under en procent, det vill säga under procentsatsen för refinansieringsåtgärderna. Mot slutet av året normaliserades lä-

get på finansmarknaden och det gav utslag i en ökande efterfrågan på lån i december. I början av året steg inflationen i euroländerna fortfarande mycket långsamt, men mot slutet av året drev de stigande oljepriserna på det harmoniserade indexet för konsumentpriser som gick upp med nästan två procent.

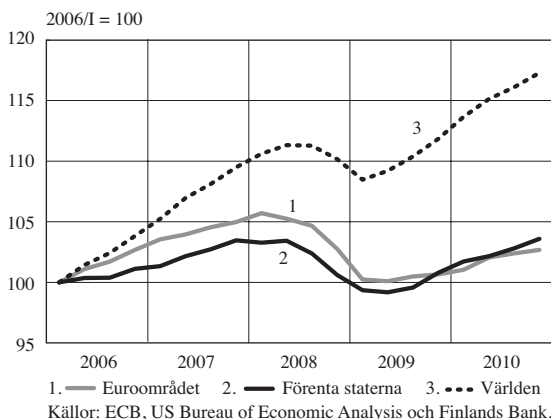
1.2 Försiktig återhämtning i världsekonomin

I slutet av 2008 balanserade världsekonomin vid avrundens brant. Den finanskris som fick sin början när banken Lehman Brothers gick i konkurs lamslog finansmarknaden och en upprepning av händelserna på 1930-talet var inte långt borta. Med gemensamma krafter lyckades centralbankerna, Internationella valutafonden och inte minst regeringarna i G20-länderna avstyra en kollaps i banksystemet och åtföljande protektionism. Men skadan var redan skedd när medlen sinade och lagren därmed sjönk till ett minimum och investeringsprojekt lades på is. Misstroendet mot banksystemet återspeglades i världshandeln som minskade med hela 10,9 % (varor och tjänster) 2009.

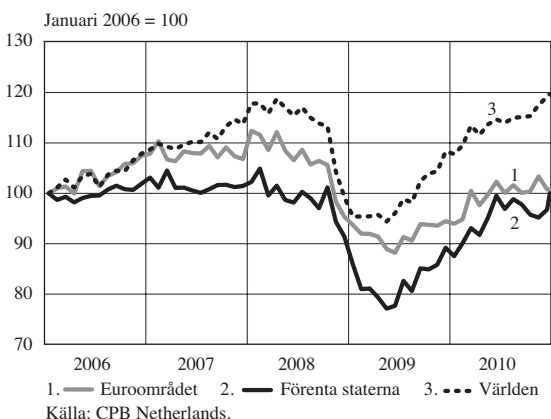
Den snabba avlastningen av penningpolitiken, de finanspolitiska stimulansåtgärderna och återhämtningen inom bankvärlden tack vare det offentliga stödet gjorde att världsekonomin vände uppåt redan sommaren 2009. Även om ett flertal banker fortfarande dras med problem, gav saneringsåtgärderna effekt redan våren 2009. Det återspeglades särskilt i att störtdykningen i utrikeshandeln stannade upp.

I slutet av 2009 och i början av 2010 växte världsekonomin snabbast (diagram 1). Tillväxten snabbades på framför allt av att lagren kompletterades och det gav utslag i snabbt ökande import till industriländerna. Extra snabbt återhämtade sig importen till länderna med framväxande ekonomier. Redan i början av 2010 låg den nämligen på samma nivå som före krisen. I hela världen ökade importen med 12,4 % 2010 (diagram 2).

Diagram 1.
Världens bnp

Diagram 2.
Världshandeln

Men längre in på 2010 avmattades tillväxten i världsekonomin när effekterna av lagerefterfrågan och stimulansåtgärderna så småningom avtog. Så sent som i november satsade den amerikanska regeringen på ett skattepaket som backade upp konsumtionsefterfrågan. Skuldskrisen som slog till i Grekland våren 2010 och spred sig till flera andra länder blev en ny osäkerhetsfaktor.

Den ökande importen till Kina och andra framväxande ekonomier stod för en stor del av återhämtningen eftersom importen stöttade inkomstbildningen framför allt i USA och Tyskland redan sommaren 2009. Bankverksamheten i de framväxande ekonomierna var nämligen inte särskilt hårt drabbad. Dessutom är deras offentliga sektor avsevärt mindre skuldsatt än

i de gamla industriländerna. I industriländerna ökade skuldkvoten (skulden inom offentlig sektor i procent av bnp) till i snitt 90 % mellan 2000, då den var 67 %, och 2009. I de framväxande ekonomierna var skuldkvoten 38 %.

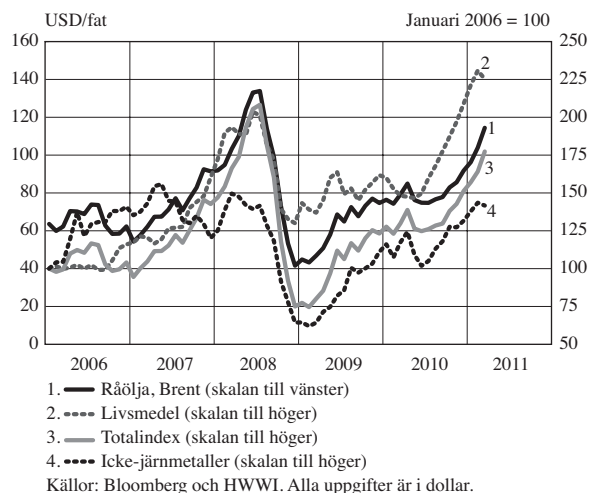
Hushållen i de framväxande ekonomierna kunde inte bli överskuldssatta i och med att deras finansiella marknad är så outvecklad. Det är ett faktum som kommer att bromsa upp efterfrågan i ett flertal industriländer länge framöver.

Vändningen uppåt i handelsflödena dämpade obalansen i bytesbalansen i världsekonomin 2009. Underskottet i den amerikanska bytesbalansen minskade betydligt 2009, men ökade på nytt 2010. I Kina har bytesbalansen fortsatt varit stor, trots att landet numera är fokuserat på konsumtion. Därmed har de handelspolitiska problemen och kraven på revalvering av den kinesiska valutan renminbi ökat.

Den snabba tillväxten i de framväxande ekonomierna gav återverkningar på råvarumarknaden (diagram 3). Metallpriserna steg till samma exceptionellt höga nivå som före krisen och framför allt på grund av den stora efterfrågan i Kina gick också priset på blekt cellulosa upp markant. I slutet av 2010 låg priset på 1 000 dollar per ton. Priset på olja per fat skenade i väg från 40 dollar i början av 2009 till ungefär 100 dollar ett år senare. Oljepriset har emellertid redan nu överskridit smärtgränsen i ett flertal fattiga länder.

Fram till början av 2011 hade livsmedelspriserna stigit så mycket att de var högre än de högsta

Diagram 3.
Världsmarknadspriser på råvaror

priserna 2008. Prisökningarna kan inte bara förklaras med väderförhållandena. Det finns också andra faktorer i bakgrunden som hänger samman med utbud och efterfrågan. Odlingsmark har avsatts för andra ändamål när efterfrågan på biobränslen har ökat. Livsmedelspriserna kommer sannolikt att ligga på en betydligt högre nivå än de senaste decennierna en lång tid framöver. Dessutom hotar tillfälliga prisstegringar på grund av väderförhållanden eller spekulationer.

De stigande råvarupriserna sätter i viss mån stopp för tillväxten i länder med framväxande ekonomier, bland annat Kina och Indien, där den totala produktionen ökade med nästan tio procent 2010. Indien dras med ett underskott i bytesbalansen och råkar i stora svårigheter om oljepriset stiger ytterligare. Ekonomiska tillväxtproblem i de framväxande ekonomierna skulle genast ge återverkningar i Europa där den återupptagna produktionen av investeringsvaror skulle råka i nya svårigheter.

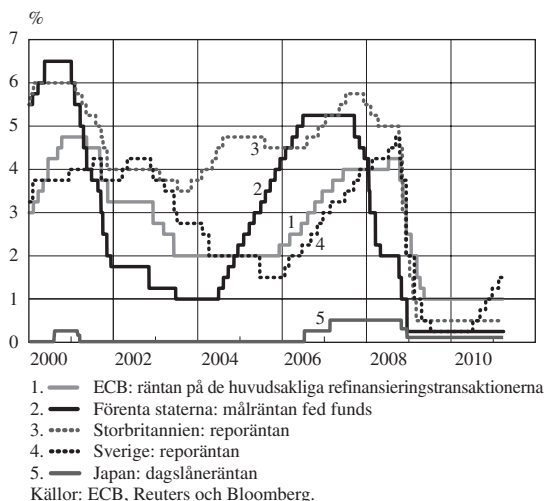
Det var ingen lätt uppgift att bedriva penningpolitik 2010. I en del länder, exempelvis Kina, var problemet att tillväxten var för snabb och landet måste strama åt penningpolitiken. I exempelvis Storbritannien är problemet i stället att den ekonomiska tillväxten stampar på stället samtidigt som inflationen har drivits upp. USA har problem med arbetslösheten och bostadsmarknaden.

På grund av krisen sjönk styrräntan till 0–1 procent i nästan alla industriländer i början av 2009 (diagram 4). USA, Japan, euroområdet och Storbritannien hade kvar styrräntorna på så låg nivå ända fram till början av 2011. I takt med att den ekonomiska krisen förvärrades och styrräntorna närmade sig noll tog centralbankerna till okonventionella metoder för att stödja det finansiella systemet. Däremot valde de råvaruproducerande länderna och Sverige att höja styrräntan redan efter sommaren 2010 för att behålla prisstabiliteten.

Centralbankerna i industriländerna blev tvungna att låna extra mycket till banker med ett likviditetsunderskott, särskilt i början av finanskrisen då bankerna förlorade det ömsesidiga förtroendet för varandra. Dessutom har ett flertal centralbanker köpt skuldebrev direkt på marknaden. Till följd av dessa okonventionella finanspolitiska åtgärder blev centralbankernas balansräkningar exceptionellt stora, särskilt i USA och Storbritannien.

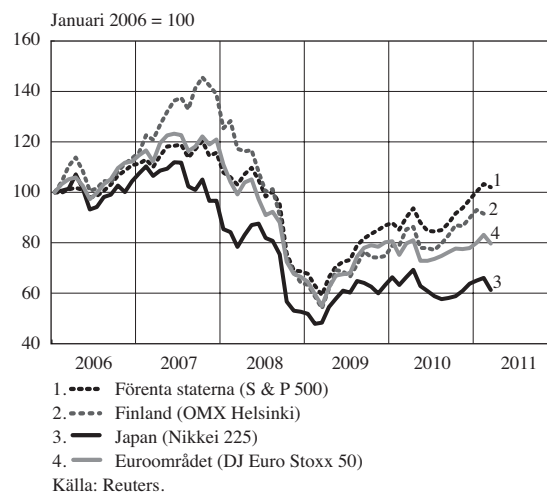
På börsen ute i världen var aktiepriserna rekordlåga i mars 2009. Tack vare trovärdiga åtgärder för att rädda bankerna, finanspolitiska

Diagram 4.
Centralbankernas styrräntor: Förenta staterna, Storbritannien, ECB, Sverige, Japan

stimulansåtgärder och inte minst en exceptionellt snabb omställning av penningpolitiken fick investerarna att åter tro på marknaden (diagram 5). Men i början av 2010 stannade återhämtningen av aktiemarknaden upp när förtroendet för vissa euroländers kapacitet att reglera sina lån var förverkat. Europeiska centralbankens åtgärder och stödpaket gjorde att tilltron till systemet återskapades under hösten. Sedan dess har priserna på bland annat amerikanska aktier stärkts.

Diagram 5.
Börskursernas utveckling

1.3 Utvecklingen i euroområdet

1.3.1 Ekonomierna i euroområdet återhämtar sig i ojämn takt

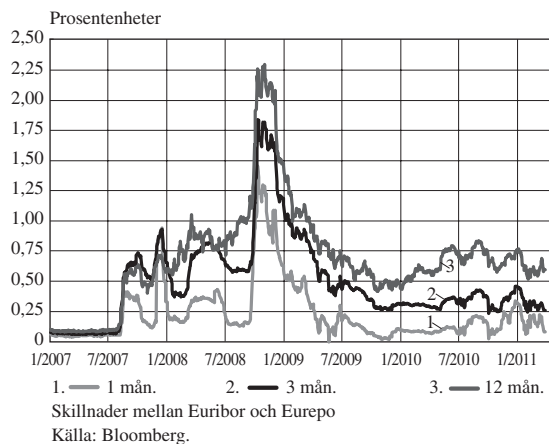
Under andra halvåret av 2009 kom tillväxten i euroområdet i gång samtidigt som i hela världsekonomin. Men i euroländerna var återhämtningstakten betydligt anspråkslösare än i USA och Japan. Mot slutet av 2010 stannade tillväxten i euroområdet upp på nytt när effekten av de finanspolitiska stimulanspaketen tog slut. Bnp ökade med 1,7 % och det berodde i första hand på att exporten sköt i höjden med 10 %. I hela euroområdet fortsatte investeringarna att krympa utom i Tyskland där de ökade tack vare exporten.

Under året förbättrades företagens och hushållens möjligheter att få krediter på finansmarknaden, trots att riskpremierna (diagram 6) på interbankmarknaden ökade av staternas skuld-kris. Samtidigt sjönk företagens låneräntor på obligationsmarknaden.

I takt med att bytesförhållandet försämrades, sjönk köpkraften i euroländerna. Inte minst det stigande oljepriset, men också de höga priserna på andra råvaror gör att hushållens och företagens reella inkomster minskar. Men förr eller senare kommer de oljeproducerande länderna att använda sina tillgångar till att importera varor och det kommer också att ge utslag i större efterfrågan på exportvaror från euroländerna.

Finanskrisen slog förvånansvärt olika mot länderna och de har återhämtat sig från krisen

Diagram 6.
Riskpremier på interbankmarknaden

i mycket olika takt. I Spanien och i synnerhet i Grekland minskade bnp fortfarande 2010 (tabell 1). I Italien, Irland och Portugal var tillväxt-takten mycket långsam, medan Tyskland tack vare sin starka exportindustri nådde en tillväxt på 3,6 % (Finland 3,1 %). Tyskland hade ingen fastighetsbubbla eller anknytande skuldsättning som satte käppar i hjulen för efterfrågan. Bland de gamla EU-länderna klarade Sverige bäst av krisen, till största delen tack vare sina starka offentliga finanser. Däremot var tillväxten i Storbritannien ännu lägre än i euroområdet.

Tabell 1. Bnp-förändring och offentligt underskott i vissa länder

	Bnp, förändring i %		Underskott, % av bnp	
	2009	2010	2009	2010e
Belgien	-2,8	2,2	-5,9	-4,1
Finland	-8,2	3,1	-2,6	-2,5
Frankrike	-2,6	1,6	-7,5	-7,0
Grekland	-2,0	-4,5	-15,4	-10,5
Irland	-7,6	-1,0	-14,3	-32,4
Italien	-5,2	1,3	-5,4	-4,6
Nederländerna	-3,9	1,8	-5,5	-5,4
Portugal	-2,5	1,3	-10,1	-9,1
Spanien	-3,7	-0,1	-11,1	-9,2
Tyskland	-4,7	3,6	-3	-3,3
Österrike	-3,9	2,0	-4,1	-4,6
Euroområdet	-4,1	1,8	-6,3	-6,0
Storbritannien	-4,9	1,3	-11,4	-10,4
Sverige	-5,3	5,5	-0,7	0,0
USA	-2,7	2,9	-11,2	-11,2

Källor: Europeiska kommissionens prognos, våren 2010.

De stora skillnaderna i tillväxten i euroområdet beror delvis på länderna själva och deras kortsiktiga beslut. Problemen i Grekland var en följd av den höga skuldsättningen som hade pågått ända sedan den monetära unionen kom till. Grekland var inte kapabelt att utnyttja den extremt låga räntenivån som kom med euron för att minska den offentliga skulden. I stället använde landet den nya marginalen till att öka sina offentliga utgifter. I Grekland är priskonkurrensen körd i botten och underskottet i bytesbalansen är mycket stort. På Irland skapade fastighetspekulationerna och alltför expansivt byggande stor förödelse.

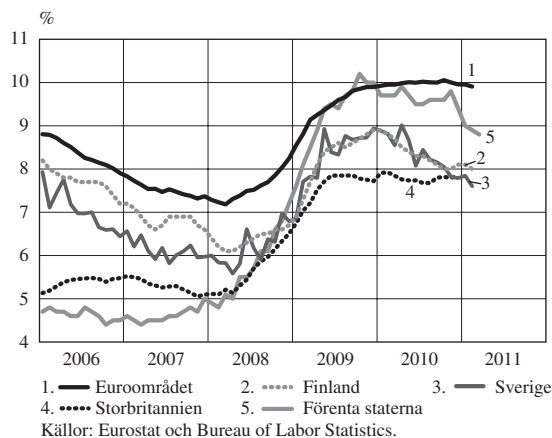
Den svaga priskonkurrensen försvårar anpassningen efter krisen i ett flertal länder. Mellan 1999 och 2007 steg enhetsarbetskostnaderna med 27 % i Grekland och Spanien, med 24 % i Portugal, med hela 31 % på Irland mer än i Tyskland. Följaktligen är det svårt att ersätta den dalande efterfrågan med export och i stället stiger arbetslösheten. Det länderna behöver är en intern devalvering, alltså sänkta löner, för att företagen ska kunna hävda sig på exportmarknaden. Men bara på Irland har lönerna sjunkit markant.

Euroområdet är i själva verket uppdelat i två läger med skuldsättningen inom offentlig sektor som vattendelare. De skuldsatta länderna har ett mångårigt, hårt arbete framför sig för att åter skapa hållbara offentliga finanser och företagens priskonkurrens. Arbetet blir inte lättare av att de starka ekonomierna har lägre räntenivåer och att ränteskillnaderna har kommit för att stanna. Denna divergerande utveckling kommer också att ställa till med problem i penningpolitiken.

Polariseringen försvårar för euroländerna att anpassa sig till de förändrade strukturerna i världsekonomin. Avvecklingen av skuldsättningen lägger sordin på efterfrågan i många av euroländerna. I stället för att fokusera på omstrukturering av sina institutioner måste EU ta hand om en rad svaga ekonomier.

Trots bnp-tillväxten i euroländerna fortsatte arbetslösheten att öka ända fram till andra hälften av 2010 (diagram 7). I euroländerna reagerade arbetslösheten olika på bnp-minskningen. I Tyskland ökade arbetslösheten nästan inte alls i början av krisen och den sjönk rentav efter andra halvåret 2009. Inte heller i länder som Österrike och Nederländerna med ett gott sysselsättningsläge steg arbetslösheten särskilt mycket. I december 2010 hade de en arbetslöshet på cirka 5 %. Även om Belgien och Frankrike har fler arbetslösa än Österrike och Nederländerna, ökade inte arbetslösheten heller där särskilt mycket 2009 el-

Diagram 7.
Arbetslöshet

ler senare. Däremot var arbetslösheten i Spanien uppe i drygt 20 %. I slutet av 2010 var arbetslösheten i Irland och Grekland närmare 15 %.

När allt kommer omkring är det frapperande hur lite arbetslösheten i de stabila euroländerna reagerade på produktionsinskränkningarna till följd av finanskrisen. Av allt att döma var företagen utanför finanssektorn mycket solida och ville inte avstå från sin personal vid en störning som de uppfattade som tillfällig. Den låga arbetslösheten i Tyskland kan delvis förklaras med att staten genom ett sysselsättningsprogram stödde förkortad arbetsvecka och arbetslösheten pekade ner redan andra halvåret 2009. Mot slutet av 2010 hade arbetslösheten i Tyskland sjunkit till 6,7 %, medan den i början av 2008 var uppe i 7,6 %. Så sent som i början av 2005 var den 10,6 %, vilket främst berodde på svårigheterna i de östra delstaterna. Det har skett märkbara förbättringar på den tyska arbetsmarknaden tack vare de så kallade Harz IV-reformerna. Den tyska industrin vilar starkt på industriell kompetens och den har anpassat sig utmärkt till omstruktureringarna i efterfrågan på världsmarknaden. När det blir kärvar på den tyska arbetsmarknaden vänder sig företagen med sin kompetens mot arbetsmarknaden i andra EU-länder.

I slutet av året var sysselsättningsläget bra i de stabila ekonomierna i euroområdet. Därmed är produktionsgapet i den centrala delen av euroområdet kanske inte fullt så stort som man kan sluta sig till av minskningen i bnp 2009. Penningpolitiken med inriktning på prisstabilitet kommer alltså att ställas inför nya utmaningar.

1.3.2 Läget för de offentliga finanserna

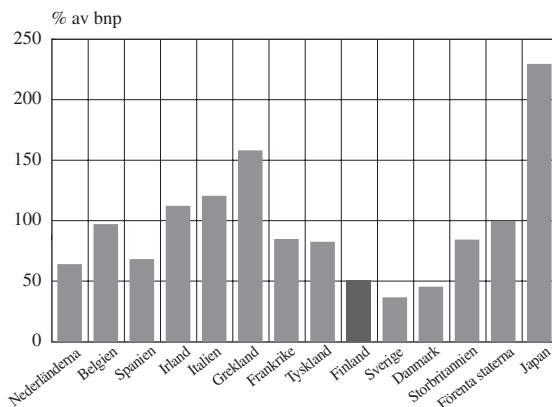
Trots att tillväxten hade kommit i gång i euroområdet låg underskottet över kriteriet i stabilitets- och tillväxtpakten, det vill säga över 3 % av bnp, i de flesta länder, enligt preliminära uppgifter från Europeiska kommissionen. Bara Finland och Luxemburg plus den nya medlemsstaten Estland uppfyllde kriterierna i sin finanspolitik. I euroländerna var underskottet ungefär lika stort 2009, 6,0 % av bnp (tabell 1).

Enormt stort var underskottet på Irland, hela 32,4 % av bnp, men det berodde på åtgärderna för att rädda bankerna som var en engångsföreteelse. Kommissionen bedömer att Irlands underskott sjunker till 10,5 % av bnp 2011. Före bankkrisen uppvisade den offentliga sektorn i Irland ett överskott. Däremot har underskottet i Grekland legat kring 6 % ända sedan 2002, och 2009 steg det slutligen till 15,4 % av bnp. Greklands underskott 2010 låg på 10,5 % av bnp, enligt preliminära uppgifter. Det finns en uppenbar risk att länderna inte kommer att klara av sina skulder. Också en del andra euroländer, bland andra Spanien, Slovakien, Frankrike och Portugal, hade stora underskott i de offentliga finanserna, 7–9 % av bnp.

Euroländerna drogs inte bara med ett stort underskott utan de var också skuldsatta. Skuldsättningsgraden är i snitt 87,7 % av bnp 2011. Kommissionen räknar med att den offentliga skulden i förhållande till bnp kommer att öka ytterligare 2012. I själva verket hade bara Finland, Luxemburg, Slovakien, Slovenien och Estland en skuldsättning som låg i linje med stabilitets- och tillväxtpakten, det vill säga under 60 % av bnp (diagram 8). Greklands skuldkvot kommer att vara hela 158 %, Italiens 120 % och exempelvis Belgiens 97 % 2011. De hade en stor skuldkvot redan tidigare. Irlands offentliga skuld av bnp var bara 25 % 2007 före den ekonomiska krisen; 2011 är den uppe i 112 %. Det ger en talande bild av proportionerna i bankkrisen på Irland.

Skuldproblemen i euroländerna är till stor del självförvållade. Prisstabiliteten fick räntorna att sjunka och det tillförde de offentliga finanserna större svängrum. Hela 00-talet fram till 2008 fanns det goda chanser att balansera upp den offentliga sektorn och reducera skuldsättningen. Länderna utnyttjade inte tillfället utan flera av dem, också Tyskland, hade en skuldkvot som låg över EMU-kriterierna. Många länder förlitade sig på de låga räntorna och en stabil tillväxt och ville inte kännas vid att den djupa krisen också satte sina spår i de offentliga finanserna. Både Finland och Sverige hade genomlevt en

Diagram 8.
Beräknad offentlig skuld 2011

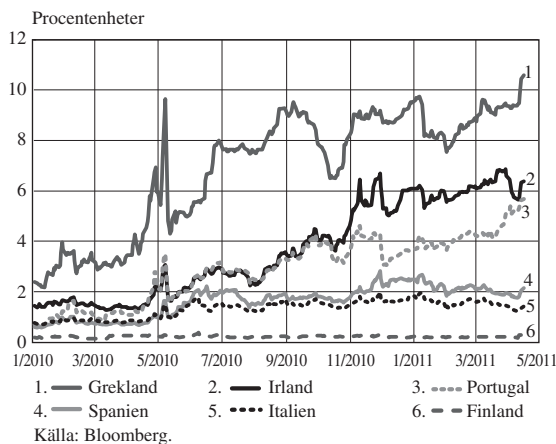
Källor: Europeiska kommissionen (prognos hösten 2010) och IMF (WEO oktober 2010).

stor ekonomisk kris i början på 1990-talet och de var därför båda två måna om att ha en relativt liten skuld.

Europa står inför stora frågor i och med att befolkningen åldras. Samtidigt måste länderna satsa betydligt mer resurser på utbildning och forskning. I ett flertal länder kommer den ekonomiska politiken att vara den stora knäckfrågan de närmaste åren när resurserna med nödvändighet måste gå till att balansera upp de offentliga finanserna. Det kan resultera i att klyftan mellan euroländer med stor skuldsättning och länder med mer ekonomisk dynamik vidgas. I sista hand är det hela euroområdet som blir lidande av polariseringen.

På grund av räntehöjningarna har det blivit svårare för många länder att balansera upp de offentliga finanserna. När skuldsättningen ökar, går det inte att snabbt rätta till riskpremierna (diagram 9). Kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's anser (i början av mars 2011) det rentav vara möjligt att ett flertal euroländer får sin kreditvärdering sänkt. Finanskrisen är alltså ännu inte över. Det kan dock hända att hotet om sänkt kreditvärdering får regeringarna att balansera upp de offentliga finanserna snabbare än beräknat. Ett exempel är Spanien som mot förmodan stramade åt sin finanspolitik ordentligt 2010 trots den enorma arbetslösheten. Ansträngningarna hjälpte inte utan Moody's sänkte landets kreditvärdighet (från Aa2 till Aa1) i mars 2011 och utsikterna i landet är fortfarande negativa.

Diagram 9.
Skillnader mot tyska räntor: 10-åriga statsobligationer

1.3.3 Skuldkrisen i vissa länder

Första gången Grekland hamnade i svårigheter på låne marknaden var redan i slutet av 2009 när investerarna fattade misstankar visavi landets solvens (diagram 9). Våren 2010 minskade marknadens förtroende för Grekland så drastiskt att landet inte kunde ta upp nya lån på marknaden när räntan på de tioåriga statsobligationerna steg till mer än 10 %. Följaktligen var landet tvunget att vända sig till de övriga euroländerna för att klara av sina åtaganden. Irlands problem på marknaden började i maj 2010, och i november måste landet ansöka om stöd. Trots de mycket höga räntorna bestämde sig Portugal för att klara sig på egen hand, men måste till sist böja sig och ansöka om utomstående stöd i april 2011. Däremot har Spanien med målmedvetna ansträngningar lyckats stävja räntehöjningar.

Aven om både Grekland och Irland 2010 blev oförmögna att reglera sin upplåning på marknadsmässiga villkor, hade krisen olika orsaker i länderna. I Grekland blev både den offentliga och den privata sektorn skuldsatt på 00-talet. Mellan 2002 och 2006 var underskottet i bytesbalansen i snitt hela 11,8 % och det offentliga underskottet 5,8 % av bnp. Skuldsättningstakten inom den privata sektorn var alltså 6 % av bnp. Under samma tid uppvisade den offentliga sektorn på Irland ett tydligt överskott. Bytesbalansen hade visserligen ett smärre underskott, det vill säga den privata sektorn skuldsatte sig. Den första tiden av

den monetära unionen hade Irland stora framgångar inom exporten och hann betala tillbaka sin enorma offentliga skuld, medan Grekland måste bära på en tung skuldbörda.

En aning förenklat sagt förbländades Grekland av de låga EMU-räntorna, medan Irland inte insåg att den snabba ökningen i exporten och inkomsterna hade mattats av och stannat på en normal nivå i början av 00-talet. Bygginvesteringarna ökade snabbare än i något annat euroland och finansierarna, alltså bankerna, hamnade i famnen på staten när bubblan sprack. Banksektorn på Irland är stor. Också i Finland förekom det en överhettning i byggandet av affärslokaler, men pengarna kom från utlandet.

Greklands insolvens inträffade vid en mycket olycklig tidpunkt. De europeiska bankerna och finanssystemet hade ännu inte hunnit återhämta sig från krisen, vilket för många finansiella institut innebär att de måste avveckla skuldsättningen. Det kan hända att marknaden hade förlorat förtroendet för Europas förmåga att lösa sina problem om Grekland hade varit tvunget att genomgå skuldsanering. Det fanns ett uppenbart hot att Grekland skulle ge upphov till en ny negativ spiral av misstroende som kunde spridas snabbt och utan att man kan förutse förloppet eller konsekvenserna.

Internationella valutafonden och euroländerna ställde stränga krav för att gå med på stöd. Grekland förband sig att följa ett treårigt program för att stabilisera sina offentliga finanser. Enligt villkoren måste Grekland minska underskottet i de offentliga finanserna så mycket att det ligger under 3 % av bnp fram till 2014. Internationella valutafonden och euroländerna utfäste sig att lämna 118 miljarder euro i krediter till Grekland om landet uppfyller målen. Valutafonden ska stå för 30 miljarder euro. Grekland måste fullfölja det ekonomiska program som är villkoret för lånen, och amorteringarna startar om tre år. Finlands andel av lånen är 1,6 miljarder euro. Trots låneprogrammet har marknaden inte återfått förtroendet (diagram 9).

Senvåren 2010 drabbades också Portugals, Irlands, Spaniens och Italiens statsobligationer av en förtroendekris (diagram 9). Räntorna steg mycket på i synnerhet Irlands och Portugals statsobligationer. I maj beslutade Ecofinrådet om en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism för ekonomin och det finansiella systemet i Europa för att rädda stater i ekonomiska trångmål. På kort tid etablerades två nya, men temporära institutioner. Europeiska kommissionen skaffar fram medel på marknaden till krediterna från den eu-

uropeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (European Financial Stabilisation Mechanism) och beloppen är beroende av EU:s egna medel. I dagsläget uppgår medlen till cirka 60 miljarder euro. Den andra institutionen, **uropeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten** (European Financial Stability Facility) är ett bolag som skaffar krediter på marknaden som euroländerna ger garantier för och som ska användas för att lösa skuldproblemen. Garantierna i stabiliseringsfaciliteten får uppgå till högst 440 miljarder euro och faciliteten ska finnas kvar till 2013.

När Irland i november 2010 hamnade i svårigheter fick det ett stödpaket om 85 miljarder euro som utarbetades av Internationella valutafonden och de båda delarna av den finansiella stabiliseringsmekanismen. Av det är 35 miljarder avsett för att kapitalisera bankerna. Valutafonden stod för 22,5 miljarder euro. Irland åtog sig att fullfölja ett fyraårigt konsolideringsprogram som innebär att underskottet i de offentliga finanserna måste vara under 3 % enligt kriterierna i stabilitets- och tillväxtpakten 2014. Också Eurosystemet samarbetade aktivt med Europeiska kommissionen och valutafonden när stödpaketet utarbetades. En väl fungerande finansmarknad backar upp bankernas upplåning och stöder transmissionen av penningpolitiken, framhöll ECB-rådet.

Också Portugal fick problem med sina lån redan 2010 när räntedifferensen mellan räntorna i Portugal och Tyskland steg till nästan fyra procentenheter (diagram 9). I motsats till Irland ville Portugal klara sig på egen hand trots att landet hade fått stöd. Under hela 00-talet hade Portugal den långsammaste ekonomiska tillväxten bland euroländerna och bland annat investeringarna sjönk. I likhet med Grekland har Portugal problem med priskonkurrensförmågan. Underskottet i bytesbalansen låg på cirka 10 % av bnp och underskottet i de offentliga finanserna 3,5–4 % av bnp på 00-talet redan före den ekonomiska krisen. När läget blev ohållbart i början av april 2011, måste Portugal ansöka om stöd. Den 8 april antog eurogruppens finansministrar och Ecofinministrarna Portugals ansökan och bemyndigade kommissionen, ECB och Internationella valutafonden att tillsammans med Portugal förbereda ett konsolideringsprogram för de offentliga finanserna och tillväxt drivande reformer. Den europeiska stabiliseringsmekanismen och den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten kommer att tillämpas på stödet till Portugal precis som på stödet till Irland.

Eurosystemet har på många sätt medverkat i arbetet för att åtgärda den finansiella krisen

och skuldskrisen inom de offentliga finanserna. EUF-fördraget förbjuder visserligen centralbankerna att ge direkt stöd till stater. Eurosystemet har haft andra medel till sitt förfogande för att dämpa störningar på marknaden. För det första har bankerna i krisländerna kunnat få garantier från ECB mot likviditet när deras möjligheter att få pengar direkt på marknaden har försvårats. För det andra startade ECB i maj 2010 ett **program för värdepappersmarknaden** (Securities Markets Programme) som tillåter att Eurosystemet köper offentliga och privata obligationer på marknaden. I slutet av året uppgick värdet av programmet till cirka 73 miljarder euro. Syftet är att säkerställa en välfungerande penningpolitisk transmissionsmekanism i ett läge med marknadsstörningar. För tillväxten i euroländerna vore det av största vikt att penningpolitiken kan bedrivas normalt så snabbt som möjligt.

1.3.4 Åtgärder för att förhindra nya kriser och stärka den ekonomiska styrningen

Finanskrisen har påverkat uppfattningarna om marknadens funktion och dess kapacitet att prissätta risker. Konkursen i Lehman Brothers i september 2008 avslöjade hur sammanflätade bankerna och andra institut på finansmarknaden är. Skuldsättningen i enskilda banker eller stater föreföll inte särskilt oroväckande före krisen, men risktagningsförmågan i det globala systemet försämrades, när ett flertal aktörer tog liknande risker. Dessutom kom det fram hur beroende institutionerna är av varandra och vilka risker det för med sig först när konjunkturen hade vänt.

Vidare avslöjade krisen att de offentliga finanserna i euroländerna inte alls var så stabila som de skulle ha varit enligt stabilitets- och tillväxtpakten. I styrmekanismen för EU:s ekonomiska politik har stabilitets- och tillväxtpakten inte resulterat i tillräckligt lockande incitament för att rätta till underskotten och skuldsättningen som är alltför stora, särskilt inte efter reformerna 2005.

Tillsammans med G20-länderna och Internationella valutafonden fattade de politiska organen i EU beslut om ett flertal åtgärder för att öka stabiliteten på finansmarknaden 2010. Dessutom inledde EU en reform av styrmekanismen för den ekonomiska politiken.

I december 2010 ändrade Europeiska rådet fördragen för att de ska tillåta att en permanent krishanteringsmekanism införs. Den nya mekanismen ska heta **europeiska stabilitetsmekanismen**.

nismen (European Stability Mechanism). Ett strängt konsolideringsprogram för ekonomin och de offentliga finanserna är villkoret för stöd till euroländer och det läggs upp av Europeiska kommissionen, Internationella valutafonden och ECB. Också de som beviljat länderna krediter måste vara med och bära ansvaret.

Också reformen av styrmekanismen för den ekonomiska politiken i euroländerna har avancerat. I mars 2010 bemyndigade Europeiska rådet sin ordförande Herman Van Rompuy att tillsammans med Europeiska kommissionen inrätta en arbetsgrupp bestående av företrädare för både medlemsstaterna och ECB. I slutet av året hade arbetsgruppen lagt fram ett flertal förslag till att stärka stabilitets- och tillväxtpakten, kontrollera de offentliga finanserna, effektivisera statistikföringen och övervaka makroekonomin. I oktober 2010 upp gav kommissionen att den utarbetar en krisanteringsmekanism och att ett förslag till direktiv läggs fram våren 2011.

Viktiga beslut om strängare reglering av bankerna har redan kunnat fattas. I november 2010 höll G20-länderna ett möte där de antog de så kallade Basel III-reglerna som ska göra det finansiella systemet betydligt mer stabilt. Under krisen kom det fram att finansinstituten baserar

sin bokföring på marknadspriser och att det i en högkonjunktur inte ger en rättvisande bild av deras kapitaltäckning. Denna så kallade procykliskitet i bokföringsvärdena ger både tillsynsmyndigheterna och ledningen för instituten en alltför positiv bild av hur balansräkningen är uppbyggd.

De nya reglerna från bankövervakningskommittén i Basel skärper kapitalkraven och begränsar bankernas skuldsättning. Dessutom ställer de krav på att bankerna ska ha anticykliska kapitalbuffertar för att skydda banksystemet mot alltför stor kreditgivning totalt.

Under krisen kom det fram att finansmarknaden måste ses ur två perspektiv och att det inte räcker med att bara bedöma finansinstituten, det vill säga mikro stabilitetspolitiken. Den nya makro stabilitetspolitiken ska bedöma de risker mot hela systemet som inte upptäcktes tillräckligt bra före krisen. I februari 2009 föreslog arbetsgruppen under Jacques de Larosière att det inrättas ett EU-organ för att övervaka riskerna i hela det finansiella systemet. För att motverka nya finansiella risker inrättades **Europeiska systemrisknämnden** (European Systemic Risk Board) som startade 2011. Nämnden ska i förväg identifiera risker mot systemet och varna hela unionen eller enskilda stater för riskerna (tabell 2).

Tabell 2. Skillnaderna mellan makro- och mikro stabilitetspolitik

	Makro stabilitetspolitik	Mikro stabilitetspolitik
Indirekt mål	Minska sannolikheten för en finanskris	Minska risken för att enskilda finansinstitut hamnar i svårigheter
Primärt mål	Minimera bnp-förluster	Skydda sparare och investerare
Risker	Uppkommer eller stärks i det finansiella systemet (endogena)	Utanför det finansiella systemet (exogena)
Interinstitutionella korrelationer och utsatthet för samma risker	Viktig	Mindre viktig
Inrätta regleringsinstrument	Minimering av systemrisk; top-down-modell	Minimering av riskerna för enskilda institut; bottom-up-modell
Konjunkturberoende	Anticyklisk	Oberoende
Effekt för institutioner	Strängare för systemiskt viktiga institutioner	Lika för alla

Källor: Borio (2010) Implementing a macroprudential framework: blending boldness and realism (tal 22.6.2010) och Melolinna – Vauhkonen (2011) Makrovakaupolitiikka ja sen suhde rahapolitiikkaan, Euro & talous 1/2011.

Systemrisknämnden är knuten till ECB. ECB och de nationella centralbankerna har en framträdande roll och mission i nämnden. ECB-chefen är ordförande och cheferna för de nationella centralbankerna plus vice ECB-chefen är röstberättigade ledamöter i styrelsen. De nationella tillsynsmyndigheterna är också representerade i styrelsen för systemrisknämnden, men utan röst rätt.

Under året togs det nya initiativ i mikrotillysen i och med att Europa fick nya finansinspektioner: Europeiska banktillsynsmyndigheten (European Banking Authority, EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (European Securities and Markets Authority, ESMA). Myndigheterna ersätter de tidigare tillsynskommittéerna.

Våren 2010 råkade Grekland i kris och det väckte en viss oro för de europeiska bankernas kapitaltäckning och hur deras egna medel skulle räckta till. På sommaren genomgick bankerna ett stresstest som visade att bara en handfull banker hade haft problem. Mot slutet av året kom det fram att testet kan ha varit för positivt visavi bankernas kapitaltäckning.

1.4 Penningpolitik och prisstabilitet i euroområdet

1.4.1 Tillväxtdrivande penningpolitik

Med avseende på penningpolitiken var läget i slutet av 2009 avsevärt bättre än i början av året. Det hade skett en tydlig uppgång i aktiviteten i euroområdet. Också på aktiemarknaden var stämningen optimistisk. Konjunkturuppgången backades upp av att riskpremierna på interbankmarknaden rentav var mindre än i början av 2008. Skillnaden mellan tolv månaders euriborränta utan säkerhet och europeoränta med säkerhet hade krympt till mindre än 0,5 procentenheter (diagram 6). Men den skuldcris i flera stater som fick sin början våren 2010 försämrade penningpolitikens transmission.

ECB-rådet beslutar om styrräntorna på sina möten och de måste ligga i linje med prisstabiliteten. Inflationförväntningarna måste vara förankrade i inflationsmålet. Därför är det viktigt för Eurosystemet att förändringar i styrräntorna återverkar på företag och hushåll. Det kräver att banksystemet fungerar effektivt och att marknadsräntorna alltid återspeglar den förväntade

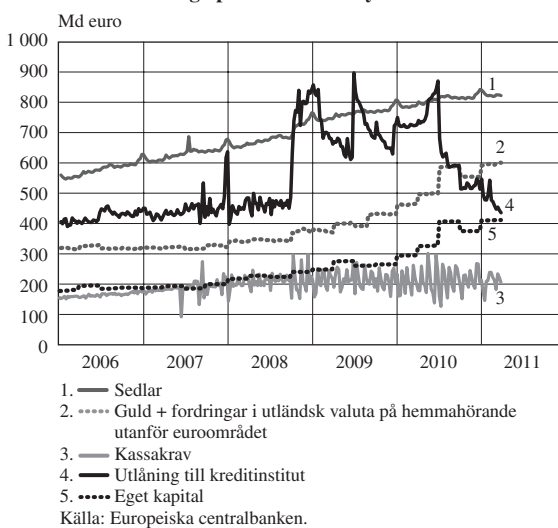
penningpolitiken. Så var det före finanskrisen. Med finanskrisen gick den kontakten förlorad när bankerna förlorade förtroendet för varandra och euriborräntorna också återspeglade förändringar i bankernas förtroende för varandra och inte bara i styrräntorna.

Efter konkursen i Lehman Brothers gick interbankmarknaden i stå och Eurosystemet måste ge avkall på den kvantitativa styrningen av centralbankslikviditeten. ECB lovade tillgodose bankernas likviditetsbehov genom fast ränta mot säkerhet till fullt belopp, det vill säga med full tilldelning. Exceptionella mer långfristiga finansiella operationer ökade marginalerna i Eurosystemet eftersom bankernas lån återgick till centralbanken som kortfristiga insättningar (diagram 10). ECB har koncentrerat sin penningpolitik på dessa okonventionella åtgärder, till skillnad från tiden före krisen. Extra viktigt har det varit att Eurosystemet erbjudit bankerna i krisländerna likviditet eftersom de sett till att pengarna förmedlats i länderna.

Genom de likviditetsförbättrande operationerna har ECB kunnat pressa riskpremierna för euriborräntor utan säkerhet. I slutet av året så gott som normaliserades också ECB:s krediter till finansinstituten (diagram 10).

I den okonventionella penningpolitiken ingick på sätt och vis också policyn för säkerheterna som på grund av krisen luckrades upp flera gånger under året. Sommaren 2009 startade Eurosystemet ett program för att köpa säkerställda obligationer

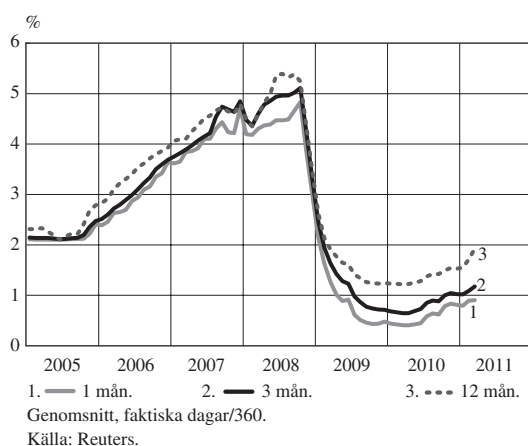
Diagram 10.
De huvudsakliga posterna i Eurosystemets balansräkning

och det fortsatte 2010. Dessutom ingår det program för värdepappersmarknaden som Eurosystemet startade i maj 2010 i den okonventionella penningpolitiken. Finlands Bank var engagerat i programmen med ett belopp motsvarande sin kapitalfördelningsnyckel (1,8 % av ECB:s kapital).

Senast ECB ändrade räntorna var i maj 2009 och sedan dess har räntan (styrräntan) på refinansieringstransaktionerna varit 1 %. Räntan på utlåningsfaciliteten har varit 1,75 % och på insättningar över natten 0,25 %. Efter hösten 2009 hade banksystemet så stor likviditet att de kortfristiga marknadsräntorna var betydligt lägre än styrräntorna (1 %). Mot slutet av 2010 steg de kortfristiga marknadsräntorna till samma nivå som styrräntan (diagram 11). Typiskt för hela året var att penningpolitiken var kraftfullt tillväxtdrivande.

Diagram 11.
Euribor månadsvis

I början av året föreföll det som om ECB tack vare ett lugnare marknadsläge så småningom kunde trappa ner sina okonventionella åtgärder och återgå till anbudsförfaranden till rörlig ränta. I mars beslutade rådet att bankerna i refinansieringsoperationer åtminstone till och med oktober skulle få full tilldelning av likviditet till fast ränta. Samtidigt återinfördes rörliga räntor på tre månaders operationer. När skuldkrisen i vissa länder förvärrades återgick ECB dock till fast ränta och full tilldelning.

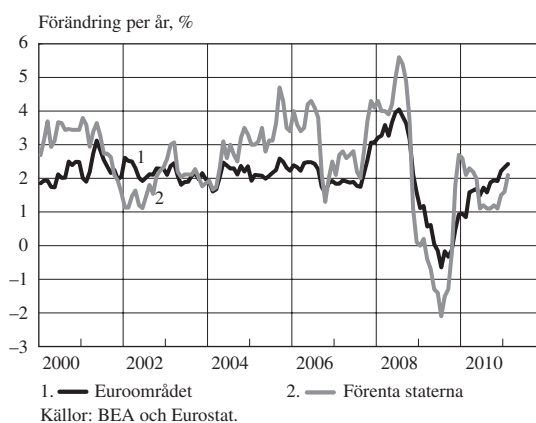
Hela 2010 hörde valutorna i Danmark, Estland, Lettland och Litauen till växelkursmekani-

nismen ERM2. I motsats till 2009 fungerade valutasystemet friktionsfritt, och inga störningar uppstod ens av oroligheterna på finansmarknaden under försommaren. Den 17 juni 2010 antog Europeiska rådet Estland som medlem i euroområdet och landet blev därmed det sjuttonde eurolandet 2011.

1.4.2 Prisstabilitet och valutakursutveckling i euroområdet

Den totala inflationen (det harmoniserade indexet för konsumentpriser, HIKP) i euroländerna avtog och var negativ 2009 när priserna på olja och andra råvaror sjönk drastiskt. Också den så kallade kärninflationen, det vill säga konsumentpriserna exklusive energi och bearbetade livsmedel, krympte till en procent 2009 när efterfrågan minskade radikalt. I slutet av 2010 var den totala inflationen redan uppe i nästan två procent eftersom energipriserna steg. I USA varierade inflationen nästan lika mycket som under krisen (diagram 12). En svag återhämtning av efterfrågan återspeglades i priserna 2010.

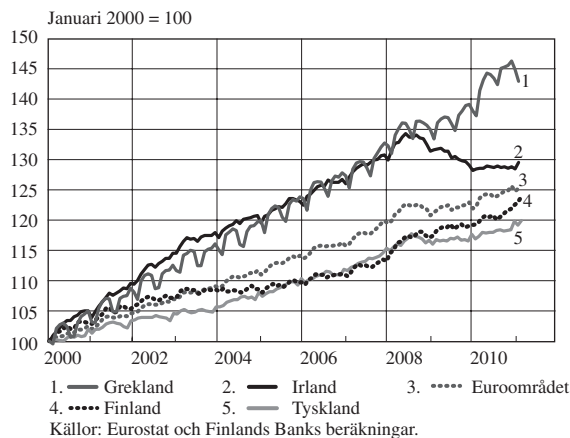
Diagram 12.
Konsumentpriserna i Förenta staterna och euroområdet

I ett flertal länder, bland annat Grekland och Irland, har priserna stigit mycket snabbare än de övriga euroländerna (diagram 13) så länge EMU har funnits. På Irland är priserna på väg neråt och samma trend är att vänta i Grekland. HIKP i hela euroområdet påverkas om konsumentpriserna i krisländerna sjunker.

Diagram 13.
Konsumentprisindex (HIKP) i euroområdet och olika länder

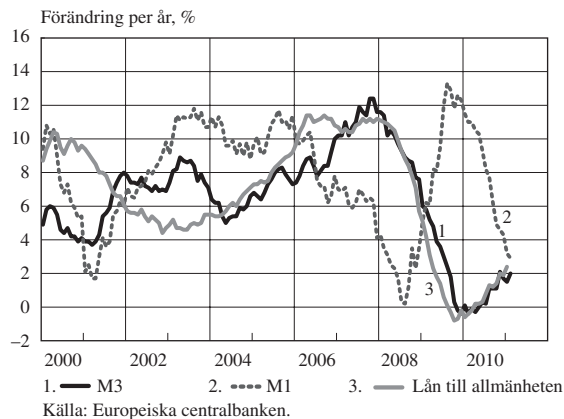
Prisstegringarna på råvaror har ännu inte återverkat på priserna på bearbetade varor, exempelvis livsmedel. Under 2010 steg lönerna i relativt långsam takt. Ersättningarna per arbetstagarsteg med 1,5 % och det var lika mycket som 2009. Samtidigt var inflationsförväntningarna stabila.

I ett flertal euroländer fortsatte bostadpriserna att sjunka. Finland var emellertid ett undantag (diagram 23, s. 21). Före finanskrisen steg bostadpriserna på Irland och i Spanien i samma takt som i USA och Storbritannien. Prisstegringen backades upp av de låga räntorna och den positiva inkomstutvecklingen. På Irland började priserna sjunka redan i början av 2007 och nedgången har i själva verket varit en aning mer dramatisk än i USA. I Nederländerna och Tyskland har priserna på bostäder stigit i mycket långsam takt hela 2000-talet.

Trots de mycket låga räntorna minskade penningbeloppet, M3 och lånen till allmänheten en aning i början av 2010 jämfört med samma tid året innan. På försommaren vände det och M3 och lånebeloppen ökade så småningom. Det kan ses som en normalisering av finansmarknaden. M3 ökade med 1,7 % i december 2010 och banklånen till den stora allmänheten med 1,9 % jämfört med december 2009 (diagram 14). Den långsamma tillväxten i lånen berodde på att investeringsbehoven var små.

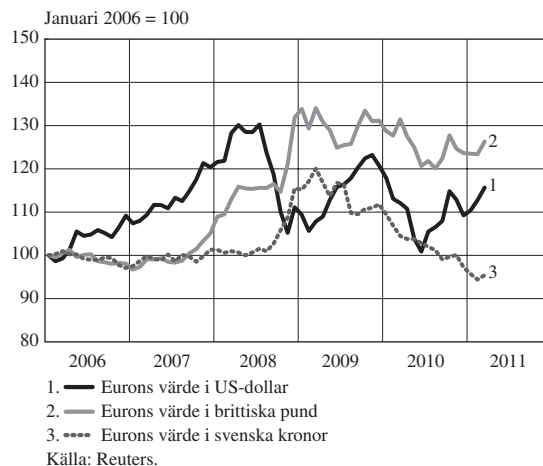
Under finanskrisen var valutamarknaden tidvis orolig när investerarna sökte skydd i säkra investeringsobjekt, så kallade trygga hamnar. Det gynnade i synnerhet den amerikanska dollarn som i den värsta fasen av krisen tillfälligt

Diagram 14.
Penningmängdstillväxt och utlåning i euroområdet

stärktes en hel del gentemot euron. Under året fluktuerade dollarkursen på euron, men nu återspeglade fluktuationen faserna i skuldkrisen i euroländerna (diagram 15). I slutet av året låg kursen på samma nivå som i början av 2007 före finanskrisen. Problemen på finansmarknaden har gett utslag i kursen på pundet. Pundet har sjunkit markant i förhållande till euron och det har ännu inte återhämtat sig. Också den svenska kronan sjönk gentemot euro när krisen var som värst, men den förstärktes snabbt i början av 2010. I slutet av året var euron kursen på kronan starkare än före krisen.

Diagram 15.
Eurons värde mot dollarn, pundet och svenska kronan

2 FINLANDS EKONOMI 2010

2.1 Sammanfattning av den ekonomiska utvecklingen i Finland

Efter finanskrisen återhämtade sig exporten i Finland betydligt senare än i konkurrentländerna. Exporttillväxten var dessutom lägre än i Sverige och Tyskland. Vår exportindustri tampas med strukturella problem. Däremot fick produktionen luft under vingarna av det kraftiga bostadsbyggandet och den privata konsumtionen. Vår bnp ökade betydligt snabbare än i de övriga euroländerna trots att de privata produktionsinvesteringarna krympte. Arbetslösheten steg mindre än förväntat.

Den offentliga sektorn i Finland var klart starkare än i de övriga euroländerna. Underskottet låg under gränsen på 3 % i stabilitets- och tillväxtpakten både 2009 och 2010 och skuldkvoten var lägre än 60 % som är gränsen i pakten. Det offentliga underskottet vilar inte på någon hållbar grund utan hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna är mycket stort på grund av den åldrande befolkningen och den minskande arbetskraften.

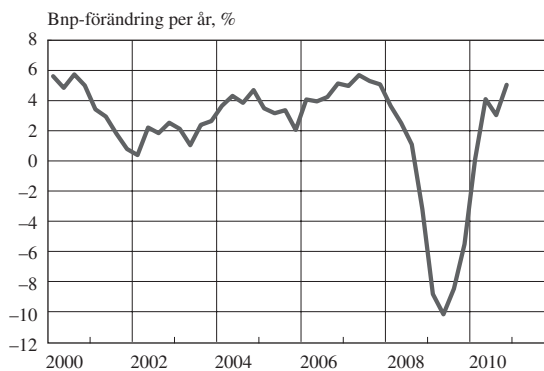
Mot slutet av året drevs inflationen på av det stigande oljepriset i kombination med den åtstramade momsen. De låga räntorna har fått finländarna att köpa bostad och det i sin tur har gjort att bostadspriserna stigit och hushållens skuldsättning ökat. Hushållens skuldsättning kan ställa till med problem när räntorna förr eller senare stiger.

2.2 Den samhällsekonomiska utvecklingen

Finlands ekonomi drabbades 2009 av den största stöten i fredstid när bnp minskade med 8,2 %. Under andra kvartalet rasade exporten med hela 28,6 % jämfört med samma period året innan, och minskningen för hela året var 22 %. Bland industriländerna var Japan det enda där exporten minskade i lika stor skala. Det stora raset berodde på att exporten inom den elektroniska industrin, särskilt av mobiltelefoner, minskade med en tredjedel. Av den totala produktionsminskningen på 8,2 % kan 2–3 procentenheter förklaras med ett företag, nämligen Nokia.

Finlands ekonomi återhämtade sig stötvis 2010 och takten ökade mot slutet av året (diagram 16 och tabell 3). Den privata konsumtionen var på väg uppåt redan 2009, men tillväxttakten var extra snabb efter det andra kvartalet 2010. Också ökningstakten i exporten blev snabbare vid samma tidpunkt, alltså betydligt senare än i andra länder (diagram 17). Värdet av varuexporten kom inte upp till samma nivå som i Tyskland och Sverige i slutet av 2010. Investeringarna i bostadsbyggande var den tredje tillväxt drivande faktorn. De var hela 22 % större än något annat år på 00-talet.

Diagram 16.
Bnp-tillväxt i Finland

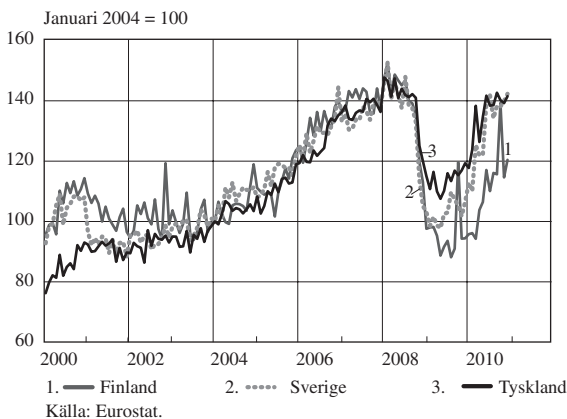

Tabell 3. Försörjningsbalans, förändring i % 2009 och 2010

	2009	2010
Bnp	-8,2	3,1
Import	-17,6	2,6
Export	-20,1	5,1
Privat konsumtion	-2,1	2,6
Offentlig konsumtion	1,0	0,4
Privata investeringar	-17,4	0,9
Offentliga investeringar	6,2	0,1

Källa: Statistikcentralen.

Diagram 17.
Värdet av varuexporten

Stimulanspaketet, särskilt skattelättnaderna, var en bidragande orsak till återhämtningen. Dessutom uppmuntrades hushållen att köpa nya bostäder när räntan var så låg. Medan övriga investeringar fortfarande sjönk 2010 låg de totala investeringarna på nästan samma nivå som året innan tack vare bostadsinvesteringarna. Särskilt oroväckande var det att investeringarna i maskiner och anläggningar var mycket små, medan de hos exempelvis konkurrenten Tyskland ökade i snabb takt redan 2010.

Den ekonomiska krisen 2009 lämnade djupa spår i vår ekonomi. Den svåra konjunktur nedgången kombinerades med en omstrukturering av exportindustrin och den kommer att ha långvariga återverkningar i den närmaste framtiden. Inte bara exporten av pappersmaskiner backade utan också många andra exportgrenar gick kräftgång (tabell 4). Det faktum att en beställning av ett kryssningsfartyg gick till ett tyskt varv gör att tusentals arbetstillfällen i havsklustret kring Åbovarvet kommer i farozonen. Många andra, bland annat små verkstäder med inriktning på underleveranser, är hotade. Trots att Nokia inte längre har särskilt många industriarbetstillfällen kvar i Finland, kommer arbetstillfällena och skatteinkomsterna att minska när resultatet sjunker och företaget exporterar mindre tjänster. Industriproduktionen och exporten kommer sannolikt att ligga långt efter Sverige och Tyskland de närmaste åren.

Bytesbalansen uppvisade ett överskott under hela krisen eftersom företagen investerade så lite. Överskottet i bytesbalansen 2010 låg på 3,1 % av bnp (diagram 18). Den privata sektorns net-

Tabell 4. Exportandelar enligt bransch

	2007	2008	2009*	2010*
Skogsindustri	19,7	17,7	19,3	20,4
Kemisk industri	14,1	16,0	17,3	19,8
Metallförädling	14,9	13,2	11,1	14,9
Elteknik	23,0	23,5	20,6	15,2
Verkstadsindustri	21,2	22,5	21,5	18,7
Övriga	7,1	7,1	10,2	11,0

*Ny produktklassificering (CPA2008) sedan 2009.

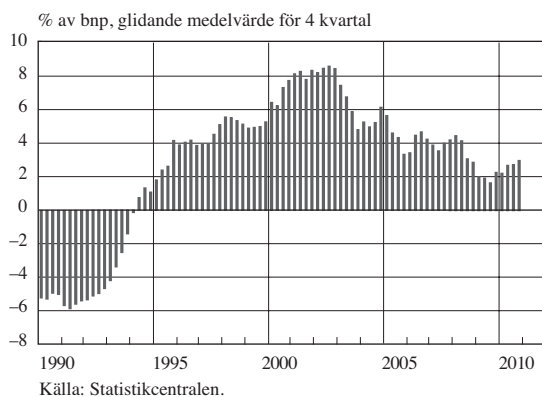
Källa: Tullen.

toutlåning var 5,6 % av bnp, vilket är lika mycket som ett år tidigare. Räknat i netto var de direkta investeringarna i Finland $-0,3$ miljarder euro, alltså negativa.

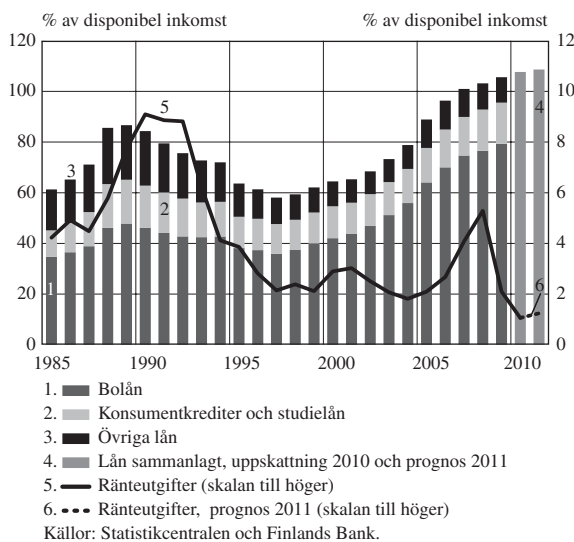
Under hela krisen var finländarna mycket mer optimistiska vad gällde deras ekonomi än medborgarna i andra euroländer. Det har varit en aning oroväckande eftersom det funnits farhågor att hushållen tar för stora risker (diagram 19). Många unga familjer med bra jobb har skuldsatt sig när räntorna varit så låga. En annan faktor som lockat till skuldsättning är att räntorna på nya bostadslån är lägre i Finland än i de övriga euroländerna. Det är möjligt att en del av hushållen underskattar hur mycket kostnaderna för skuldregleringen ökar när räntorna normaliseras.

Efterfrågan på bostadsmarknaden ökade av tre faktorer: högre inkomstnivå, nya arbetstillfällen i tillväxtcentra och förändrad hushållsstruktur som medverkat till större efterfrågan på ettor. Efterfrågan har inte kunnat tillgodoses genom

Diagram 18.
Överskott i Finlands bytesbalans

Diagram 19.
Hushållens skuldsättning och ränteutgifter
i Finland

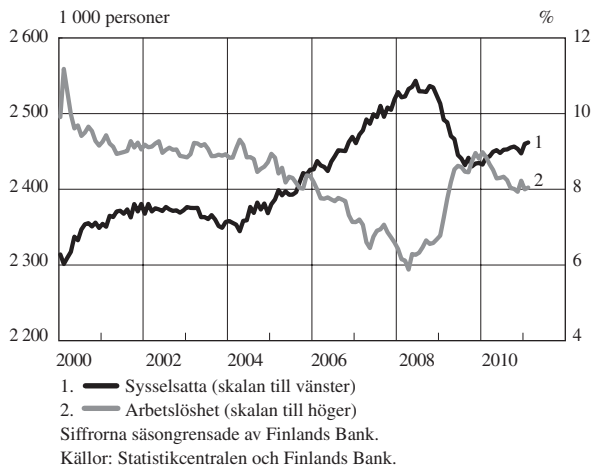

bostadspolitiken, särskilt inte planläggningen. Det har resulterat i tomtbrist och högre bostadspriser. De höga priserna på nya lägenheter rör inte bara ägarbostäder utan ger också utslag i hyrorna. Den korta krisen fick visserligen priserna på tomtmark att sjunka, men redan 2010 var de reella priserna på tomtmark uppe i den högsta nivån 2008. Tomtpriserna har stigit snabbast utanför huvudstadsregionen, vilket tyder på mycket djupgående strukturella problem i planläggningen i hela landet.

Arbetslösheten steg betydligt mindre än befärat (diagram 20). Konkurserna var förvånansvärt få om man ser till de kraftiga produktionsinskränkningarna och företagen tvingades inte inskränka sin verksamhet. Följaktligen var uppsägningarna få jämfört med den förra ekonomiska krisen. En av de underliggande faktorerna var att företagen finansiellt sett hade ett bra läge. Det stöddes ytterligare av den låga räntenivån och de finländska bankernas goda kapitaltäckning. I stället för att säga upp sina anställda tog företagen till permitteringar och det hindrade att den öppna arbetslösheten ökade. Förkortad arbetsvecka hade samma effekt i Tyskland. I Sverige har företagen inte tillgång till likadana åtgärder.

Farhågorna till trots ökade inte de långtidsarbetslösa särskilt mycket. Mot slutet av året förbättrades läget på arbetsmarknaden också för unga. Trots det är de unga som står utanför

Diagram 20.
Arbetslöshet och sysselsatta

arbetsmarknaden ett problem. Regionalt har efterfrågan på arbetskraft förändrats och det kommer sannolikt att innebära mer arbetsresande när resorna till och från jobbet blir längre. Det har blivit svårare att kombinera boende och arbete eftersom arbetsmarknaden fungerar så dåligt. Därmed ökar både arbetsresandet och den strukturella arbetslösheten.

Som motvikt till den låga arbetslösheten sjönk produktiviteten med 5,5 % 2009 medan arbetskostnaderna per producerad enhet steg med hela 7,6 %. Produktiviteten ökade inte med mer än 3,5 % 2010, och när löntagarersättningarna steg med 2 %, minskade arbetskostnaderna per producerad enhet med bara 1,5 %. I klarspråk betyder det att vår förmåga att konkurrera med priser försämrades både 2009 och 2010.

2.3 De offentliga finanserna

Det var ett hårt slag mot hållbarheten i våra offentliga finanser att skatteinkomsterna var i fritt fall när produktionen minskade. De offentliga finanserna försämrades med hela 12 miljarder euro 2009 och det var 7 % av bnp. Den marginal som i statsekonomi var avsatt för den åldrande befolkningen smalt bort på två år. Den offentliga sektorns nettoutlåning ökade med 4,2 % av bnp 2008, men 2009 hade överskottet omvandlats i ett underskott på 2,6 %. I fjol var underskottet 2,5 %.

Även om underskottet inte överstiger treprocentgränsen i EMU, krävs det särskilda insatser

för att stoppa skuldsättningen i den offentliga sektorn. Effekterna av den åldrande befolkningen syns snabbare i Finland än i andra euroländer och det är därför ingen liten uppgift att rätta till hållbarhetsgapet i våra offentliga finanser. Dessutom ökar hållbarhetsgapet ytterligare i förhållande till andra länder av att vårt pensionssystem innefattar ett ”tidigarelagt löfte” om kommande pensioner. Det blir inte lättare att ta sig an hållbarhetsgapet i en tid av omstruktureringar inom industrin. Inte minst neddragningar inom Nokia leder till att skatteinkomsterna sjunker. De närmaste åren kommer den strukturella arbetslösheten att vara hög och det i sin tur tär ytterligare på de offentliga finanserna.

Statens nettoutlåning var $-5,1\%$ av bnp och de sociala trygghetsfondernas utlåning $+2,9\%$ 2010. Däremot minskade kommunernas nettoutlåning till $0,3\%$ jämfört med 2009. Det primära saldout i den offentliga sektorn var $-1,4\%$ av bnp. EMU-skulden steg till $48,4\%$ av bnp medan den var $43,8\%$ 2009. Till följd av skattelättnaderna i stimulanssyfte sjönk den totala skattesatsen till $42,1\%$ (43% 2009).

Det ökade underskottet berodde delvis på de aktiva insatserna för att förhindra att arbetslösheten stiger. I september 2009 var stimulansåtgärderna $1,8\%$ av bnp 2009 och fortfarande $1,6\%$ av bnp 2010. Det är möjligt att siffran för 2010 ger en överdriven bild av vilken stimulans effekt de budgetbaserade besluten och åtgärderna hade. Men faktum är att en relativt stor del av försämringarna i de offentliga finanserna berodde på besluten om stimulansåtgärder. Hushållens köpkraft och samtidigt också konsumtionsefterfrågan ökade 2010, inte minst av att skatterna på förvärvsinkomster sänktes. Däremot ökade underskottet bara med $0,8$ miljarder euro på grund av arbetslöshetsersättningar och andra konjunktürkänsliga utgifter. Effekten av den minskade skattebasen var $6,5$ miljarder euro enligt prognoser. Effekterna av en del av engångsåtgärderna håller i sig fortfarande 2011, även om den samlade finanspolitiken stramas åt när beskattningen ändras.

Ekonomi i Finland fick dessutom hjälp av finansiella investeringar som refinansiering och säkerheter för exporten.

I juli 2010 stramades momsens åt med en procentenhet. Samtidigt bestämdes det att den lägre momssatsen för arbetsintensiva branscher ska gälla också 2011. Arbetsgivarnas FPA-avgifter avskaffades, men i stället kompengades inkomstbortfallet med strängare energiskatter från och med 2011.

I krisens spår fanns det en viss oro för solvensen i arbetspensionssystemet med tanke på att medlen som investerats i arbetspensionsbolagen var 73% av bnp i slutet av 2009. Det verkliga värdet på pensionsanstaltens medel minskade snabbt i takt med att aktiepriserna sjönk och verksamhetskapitalet närmade sig solvensgränsen. Den finansiella krisen avslöjade att det fanns brister i systemet och två arbetsgrupper inom social- och hälsovårdsministeriet utredde hur de skulle åtgärdas.

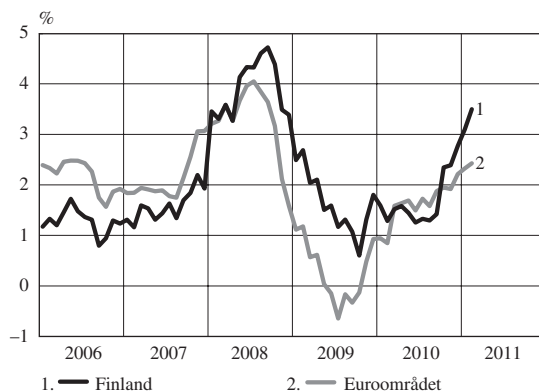
2.4 Prisstabiliteten i Finland och ECB:s räntepolitik

Fram till hösten 2010 steg konsumentpriserna relativt långsamt, med mindre än 2% enligt det harmoniserade indexet för konsumentpriser HIKP. Sedan ökade inflationstakten först av momshöjningen och därefter av det stigande oljepriset. Mellan december 2009 och december 2010 steg priserna med hela 3% . I snitt steg HIKP med $1,7\%$ i Finland 2010 (i euroområdet med $1,6\%$). Sedan 2008 har konsumentpriserna enligt HIKP stigit betydligt snabbare i Finland än i euroländerna i snitt (diagram 21).

Den drastiska minskningen i byggandet 2009 orsakade bara en tillfällig svacka i byggkostnaderna. I slutet av 2010 steg byggkostnaderna åter med över 2% om året. Priserna på byggmaterial steg vid samma tidpunkt med ungefär 4% , men byggkostnadsindexet steg inte lika brant eftersom arbetskostnaderna låg på ungefär samma nivå som 2009.

Diagram 21.
Prisstabilitet i euroområdet och Finland

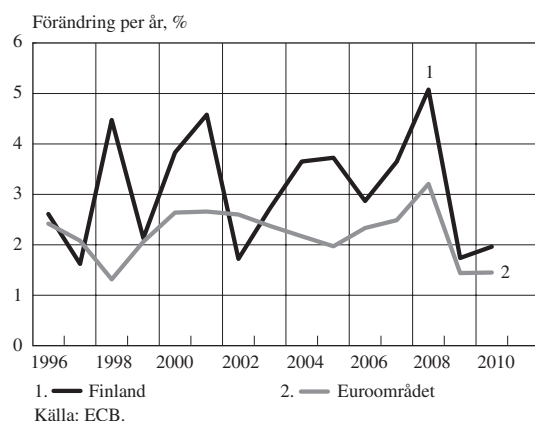
HIKP, förändring per 12 mån., %

1. — Finland 2. — Euroområdet
Källor: Europeiska centralbanken och Statistikcentralen.

I flera år har lönerna stigit snabbare i Finland än i de övriga euroländerna (diagram 22). Förtjänstnivåindexet steg med 4 % 2009, men 2010 var ökningen nere i 2,5 %. Arbetskostnaderna per anställd steg med 2 %, medan siffran var 1,5 % i euroländerna.

Diagram 22.
Arbetskostnader per arbetstagare

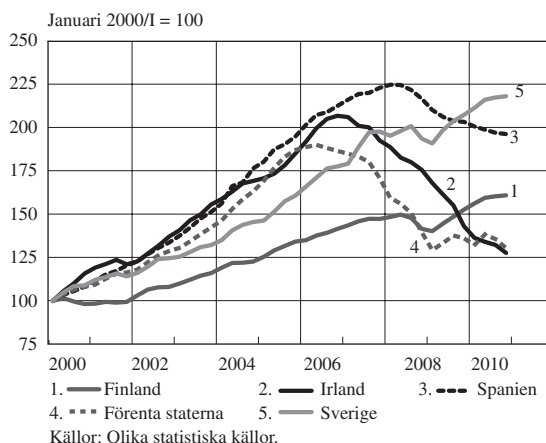

Nybyggnationen stagnerade så gott som totalt i början av 2009. Vid samma tidpunkt införde ECB en del eftergifter i penningpolitiken och det gav snabbt genomslag på lånemarknaden i Finland. I början av 2010 pressades räntorna på nya bostadslån till mindre än 2 % till följd av de finländska bankernas kapitaltäckning och konkurrens sinsemellan. Trots att räntorna på bostadslån steg en aning var de fortfarande i slutet av året bara kring drygt 2 %. Hushållens starka förtroende, den goda tillgången till bostadslån och de billiga räntorna gav dock utslag på bo-

stadsmarknaden redan 2009. Priset på gamla bostäder var på uppgång medan nyproduktionen reagerade långsammare.

Utvecklingen på bostadsmarknaden är oroväckande trots att prisstegringen på 2000-talet var långsammare i Finland än i många andra länder (diagram 23). Boendekostnaderna är höga hos oss och familjer och unga som etablerar sig på arbetsmarknaden har svårt att hitta bostad till ett rimligt pris i tillväxtcentra. Det kan dessutom noteras att kvadratmeterpriset på bostäder sedan 1980 har stigit snabbare än lönerna. Det betyder att löneökningarna till följd av den snabba produktivitetstillväxten i vår ekonomi nästan helt och hållet har absorberats av värdestegring på marken utan att det blivit över nästan något alls för större utrymmesstandard. Att boendekostnaderna inte har skenat iväg beror bara på att räntorna har varit mycket låga.

Diagram 23.
Utvecklingen i bostadspriser i vissa länder

3 FINLANDS BANKS VERKSAMHET

3.1 Stabilt och effektivt finansiellt system

Finanssystemet i Finland har fungerat relativt väl trots att totalproduktionen har gått ner kraftigt. Bankernas kreditförluster ser ut att bli små. De finländska bankerna har heller inte varit med och finansierat utländska riskobjekt. De finländska finansinstituten är starka, vilket minskar risken för att problemen sprider sig till finanssystemet från de skuldsatta länderna i Europa. Finland är emellertid en öppen ekonomi och därmed inte immun mot globala ekonomiska och finansiella störningar.

Enligt en artikel om stabiliteten i finanssystemet publicerad i juni 2010 i tidskriften Euro & talous kan de stigande bostadspriserna i värsta fall bli en spiral som hotar den ekonomiska stabiliteten. Visserligen avtog prisökningen mot slutet av året. I en stabilitetsrapport som gavs ut i december 2010 bedömdes det att hushållens ökade skuldsättning inte utgör någon omedelbar risk för den finansiella stabiliteten i Finland, men att den gör ekonomin sårbar för plötsliga förändringar i omvärlden, så som räntehöjningar. Men enligt Finlands Bank kommer de största omedelbara hoten mot stabiliteten utifrån.

Betalningssystemet genomgår för närvarande en exceptionell omställning när ett Europatäckande betalningssystem införs i och med det gemensamma eurobetalningsområdet (SEPA). Men övergången blev trots allt inte helt problemfri. I vårt betalningssystem som i övrigt har fungerat effektivt förekom det tidvis under hösten störningar som visade sig i form av försenade betalningar på kundernas konton. Störningarna berodde på tekniska omläggningar och de förekom både i bankernas system och förmedlingssystemen. Bankernas avvecklingsrutiner ändrades efter att betaltjänstlagen hade trätt i kraft. Den kortare avvecklingstiden för stående betalningar gjorde det svårare att hålla sig inom de normala tidsgränserna. Därför fick inte alla kunder sina löner och pensioner genast på morgonen den utsatta dagen. Själva betalningsförmedlingen har däremot varit säkrad hela tiden. Alla parter har nu utfäst sig att göra förbättringar.

3.2 Investeringsverksamhet

De sammantagna investeringstillgångar som Finlands Bank förvaltar består av egna finansiella tillgångar, den del av valutareserven som överförts till ECB och tillgångarna i Finlands Banks pensionsfond. Vid utgången av 2010 uppgick de finansiella tillgångarna till 17 534 miljoner euro, ECB:s andel av valutareserven till 957 miljoner euro och pensionsfondens tillgångar till 526 miljoner euro.

Finlands Banks finansiella tillgångar utgör 38 % av tillgångarna i bankens balansräkning. De finansiella tillgångarna består av valutareserven (i US-dollar, brittiska pund, japanska yen, guld och särskilda dragningsrätter, SDR) och tillgångar i euro. Till skillnad från tidigare år innehöll valutareserven inte längre poster i schweiziska franc. Investeringarna i pund minskade också, så valutareserven krympte och i stället växte tillgångarna i euro.

En utmaning när det gäller att investera de finansiella tillgångarna har varit att samordna dels likviditeten, dels avkastningen. De här målen kan stå i konflikt med varandra, eftersom avkastningen är mindre om investeringsobjektet har hög likviditet. En centralbank måste i varje fall alltid kunna tillhandahålla likviditet för nödkrediter och andra liknande behov. Därför är Finlands Banks finansiella medel uppdelade i likvida tillgångar och investeringstillgångar. Med hjälp av de likvida tillgångarna siktar banken på att säkra en tillräcklig likviditet för politiska behov under alla förhållanden. Ambitionen med investeringstillgångarna är att säkra värdet på de finansiella tillgångarna.

Avkastningen av de finansiella tillgångarna var 5,69 % 2010 mot 3,25 % 2009. På grund av de sjunkande räntorna krympte ränteavkastningen i någon mån från året innan, men valutakursavkastningen på 3,9 % gjorde att den sammantagna avkastningen ökade. De finansiella tillgångarna är tryggt placerade i ränteinstrument.

Finlands Bank medverkar i ECB:s penningpolitiska operationer och därmed också i köp av värdepapper enligt programmet för värdepap-

persmarknaden. Banken svarar också för risker inom den gemensamma monetära politiken, men får i gengäld en andel av avkastningen (också från utelöpande sedlar). Andelen enligt den så kallade kapitalfördelningsnyckeln utgör 1,8 % av ECB:s kapital. Det finns flera typer av risker relaterade till Finlands Banks investeringar. De viktigaste är marknadsrisken, guldpriserisken och kreditrisken. Till marknadsriskerna hör ränterisker och valutakursrisker som ingår i centralbankens verksamhet. Marknadsrisken har allra mest påverkat avkastningen av de finansiella tillgångarna, också sedan euron infördes. Eftersom bankens ränteinvesteringar har mycket bra kreditbetyg har kreditrisken relativt liten betydelse. Visserligen har riskerna i balansräkningen ökat till följd av finanskrisen. Enligt en riskanalys har banken en tillräcklig riskbuffert i sin balansräkning och tillräckligt med eget kapital för att täcka in de identifierade riskerna i penningpolitiska insatser och investeringar. Det egna kapitalet räcker också till för oförutsedda risker.

3.3 Utgivningen av eurosedlar fortsätter öka

Trots att kort används allt mer ökar antalet utelöpande sedlar i Finland betydligt mer än nominella bnp. Också i euroområdet ökar de utelöpande sedlarna, men mycket långsammare än i Finland på senare år. När vi fortfarande använde mark var sedlarnas bnp-andel 1,7 %. Under 2010 steg siffran till inemot 6 %, fastän användningen av kort som betalningsmedel ytterligare har ökat under eurotiden. Det är uppenbart att sedlar som getts ut i Finland antingen följer med turister söderut eller av någon annan orsak hamnar i våra grannländer. I relation till invånarantalet ges det ändå fortfarande ut betydligt färre sedlar i Finland än i euroområdet i genomsnitt.

Antalet förfalskade sedlar ökade hos oss från året innan till något fler än 1 000. Siffran är bland de lägsta i euroländerna i relation till invånarantalet. Ökningen berodde främst på att det förekom ett par uppsättningar falska sedlar i omlopp. Däremot minskade de förfalskade sedlarna i euroområdet markant från året innan.

3.4 Myndighetssamarbete och internationell verksamhet

Finlands Banks myndighetssamarbete var fokuserat på Eurosystemet, dels på att bygga system för att öka stabiliteten på finansmarknaden, dels

på att hantera akuta skuldkriser i vissa länder. Bankens experter och direktionsmedlemmar var aktivt med och inrättade bl.a. Europeiska systemrisknämnden som ska bli ett nytt EU-organ vid ECB. Chefdirektören för Finlands Bank är röstberättigad medlem i nämndens styrelse. Som en del i Eurosystemet var banken också med och tog fram nya Basel III-bestämmelser om bankernas risktagande och kapitaltäckning. De nya bestämmelserna ska vara införda senast 2018. Finlands Banks experter medverkade i arbetet i Europeiska centralbankssystemet på alla beredningsstadier. I Finland var experterna verksamma på många nivåer i finanspolitiken och deltog i debatten om bl.a. hållbarheten i de offentliga finanserna.

Inom finanspolitiken framhöll banken att det behövs strukturella reformer för att vi ska återfå den stadiga tillväxt som vi hade före recessionen. I sin septemberprognos väntade sig banken inte någon kraftig återhämtning. Recessionen satte fart på omstruktureringarna inom ekonomin. Många exportbranscher måste fortsatt anpassa sig efter globala förändringar i efterfrågan. I sin prognosrapport menade banken att företagets priskonkurrenskraft belastas av att lönerna i årtal har stigit snabbare hos oss än i andra euroländer. Hushållens skuldsättning ökade fortfarande under året. Banken påpekade flera gånger att hushållen måste kunna klara av sina skulder även om räntorna är mycket högre än i dagsläget. En stor skuldbörda försämrar också kapaciteten hos hela ekonomin att anpassa sig efter störningar.

I tidskriften Euro & talous (2/2010) publicerade banken sin analys av läget i våra offentliga finanser. Den ökade skuldsättningen på grund av recessionen hotar allvarligt hållbarheten i de offentliga finanserna. Ramförslaget har i konjunkturförhållanden klarat det test som det fått genomgå på grund av recessionen, men kravet på långsiktig balans och hållbarhet kommer att bli en utmaning för ramarna de närmaste åren.

Genom sina marknadsoperationer var banken med och genomförde penningpolitiken i Finland. De finländska kreditinstituten har god kapitaltäckning och därmed ett mycket stort överskott av säkerheter. Banken har ett internationellt samarbete med organisationer som Internationella valutafonden (IMF), där en förvaltningsreform som startats för årtal sedan slutfördes 2010. Dessutom är banken verksam i Banken för internationell betalningsutjämning (BIS), OECD och fem EU-kommittéer. Vidare intensifierade centralbankerna i Norden och Baltikum sitt samarbete under året.

Finlands Banks chefdirektör Erkki Liikanen är medlem i Internationella valutafondens styrelse och direktionens vice ordförande Pentti Hakkarainen är suppleant. Valutafonden hade sitt årsmöte i Washington. I valutafonden hör Finland till den nordisk-baltiska valkretsen, som har en gemensam representant i direktionen. Dansken Peer Callesen är för närvarande representant. Den nordisk-baltiska monetära och finansiella kommittén sammanträdde tre gånger för att bereda valkretsens policyfrågor.

Valutafonden var med i utlåningen till Grekland och Irland när de drabbades av kris under året. Dessutom spelar fonden en viktig roll i förberedelserna inför G20-mötena. Den har fått i uppgift att analysera hur G20-ekonomierna påverkar varandra och hur de globala obalanserna kunde minskas med hjälp av en ömsesidig analysprocess (Mutual Assessment Process). Valutafondens experter lade fram två landrapporter om Finland. Den ena gällde stabiliteten i och regleringen av det finansiella systemet. Enligt valutafonden har vår finanssektor klarat sig bra ur recessionen. Experterna pekade dock på riskerna med rörlig ränta på bolån som tas medan räntorna är låga. Den andra rapporten enligt IMF:s avtalsartikel IV gällde den ekonomiska utvecklingen och Finlands ekonomiska politik. Valutafonden rekommenderade insatser för att bromsa den offentliga utgiftsökningen och bredda skatteunderlaget. Det behövs också en översyn av strukturerna för att minska hållbarhetsgapet.

Finlands Bank är med i Europeiska systemrisknämnden och medverkar också i arbetet i en rad kommittéer på EU-nivå. EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (Economic and Financial Committee) förbereder EMU-ärenden för Ekofinrådet. Finansministerierna, centralbankerna, Europeiska kommissionen och ECB är företrädare i kommittén. Under året fokuserades arbetet på finansmarknadskrisen och anknytningsinsatser. EU:s kommitté för ekonomisk politik (Economic Policy Committee) koncentrerar sig på strukturpolitiska problem. Medlemsländernas finansministerier, vissa nationella centralbanker – bl.a. Finlands Bank – plus kommissionen och ECB är företrädare i kommittén.

Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) håller årligen sex stadgeenliga centralbankschefsmöten, där chefdirektören för Finlands Bank deltar. Under året diskuterades aktuella frågor, i synnerhet utvecklingen av finansmarknadsregleringen.

3.5 Forskningen ses över

År 2009 gjorde professorerna Anil Kashyap, Matti Pohjola och Volker Wieland en kvalitetsanalys av forskningen vid Finlands Bank och kom med en rad rekommendationer för att omorganisera och omdirigera forskningen. Kvalitetsanalyser görs regelbundet. Inledningsvis menade professorerna att Finlands Bank är en unik centralbank i det avseendet att den regelbundet låter utomstående utvärdera sin forskning. Utvärderingen gör det möjligt att anpassa sig efter förändringar i både omvärlden och vetenskapsgrenen, vilket ökar effektiviteten. Den pågående finanskrisen visade särskilt på ett behov av att omvärdera målen för forskningen, eftersom en lång rad frågor som tidigare ansetts självklara inom ekonomisk vetenskap måste ifrågasättas. Under 2010 började banken se över sin forskning, mestadels utifrån professorernas förslag.

I linje med rekommendationerna kommer banken framöver att fokusera sin forskning på finansekonomisk och makroekonomisk stabilitet och samverkan. För att höja kvaliteten kommer forskningsavdelningen att avveckla det interna gästforskarprogrammet med visstidsprojekt och i stället anställa forskare på viss tid (4–5 år), också från utlandet. Också den här reformen kom igång på förslag av professorerna. En tredje viktig förbättring som lyftes fram i analysen är att dra nytta av forskarnas kunskaper i det egentliga politikarbetet. I uppgiftsbeskrivningen för forskarekonomer kommer det i framtiden att ingå både forskning och politikarbete. Professorerna lade också fram rekommendationer för hur forskningen i transitionsekonomier (BOFIT) kunde förbättras.

I forskningsprojekten och inläggen från forskarna på Finlands Bank framhövdes teman kring finanskrisen och den åtföljande recessionen. Men det forskades också i penningpolitisk modellering och hur störningar på finansmarknaden påverkar den finländska ekonomin. Inom sitt finansmarknadsprogram redde forskningsenheten ut aktuella frågor, t.ex. betydelsen av Baselreglerna och kapitaltäckning för bankerna och hur bolänemarginalerna bestäms.

Enheten för transitionsekonomier bedrev tillämpad makroekonomisk forskning kring Ryssland och Kina. Forskningen ligger till grund för uppföljningen och expertarbetet på enheten. Prioritetsområden var liksom tidigare den ryska banksektorn och penningpolitiken och valutakurspolitiken i tillväxtekonomierna.

Tillsammans med den italienska centralbanken ordnade Finlands Bank ett vetenskapligt seminarium för att hedra Pentti Kouris minne. Där medverkade bl.a. nobelpristagaren Edmund Phelps, professor Olivier Blanchard och cheferna för tre centralbanker.

3.6 Nya politikprocesser

Finanskrisen fick Finlands Banks konventionella linjeorganisation att framstå som besvärlig. Uppdelningen i avdelningar gjorde det nämligen svårt att effektivt utnyttja resurserna i politikberedningen. Den monetära politiken, marknadsoperationerna, stabiliteten på finansmarknaden och stabilitetspolitiken sammankopplades när Eurosystemet på grund av krisen tvingades bedriva en okonventionell monetär politik. I Finland är banken på många sätt involverad i den finanspolitiska debatten och är också skyldig att informera både beslutsfattare och den stora allmänheten om händelserna på finansmarknaden och deras effekter hos oss.

För att lösa de här problemen införde banken permanenta politikprocesser som tilldelas resurser över enhetsgränserna. En politikprocess tar fram omfattande rapporter där experter beskriver och kommer med synpunkter på aktuella penning- och finanspolitiska problem. I framtiden kommer beredningen att effektiviseras ytterligare, när forskarekonomerna bidrar med sina egna arbetsinsatser i processerna.

Processen för beredning av penningpolitiken tar fram analyser och motiverade synpunkter till stöd för bankens påverkan på området. Den stöder chefdirektörens medinflytande i ECB-rådets beslut och sina egna experters arbete i ECB-kommittéerna. En anknytande process har att göra med **genomförandet av penningpolitiken**; där bereds genomförandet av ECB:s monetära politik. Målet är att stödja bankernas likviditetshandling och den vägen se till att betalningssystemet fungerar.

Processen för inflytande på den ekonomiska politiken i Finland gör analyser av ekonomin och de ekonomiska strukturerna. Utifrån analyserna utformas ståndpunkter i finans- och strukturpolitiska frågor som banken sedan använder som underlag för sina finanspolitiska ställningstaganden. Utomstående får också ta del av resultaten.

Processen för stabilitetsanalys gör analyser av stabiliteten och riskerna i finanssystemet och förbereder stabilitetsinsatser, dvs. makrostabilitetspolitiken. Till följd av finanskrisen har det blivit allt viktigare att bevaka makrostabiliteten för att motverka systemriskerna på finansmarknaden. Genom analyserna försöker man upptäcka systemriskerna i förväg. I och med systemrisknämnden bekräftas EU-dimensionen inom bevakningen av makrostabiliteten.

3.7 Information

Den viktigaste publikationen i Finlands Banks externa information är tidskriften *Euro & talous*, som från och med 2011 ges ut fem gånger per år i stället för sju. Presskonferensen som hålls när tidskriften ges ut är ett tillfälle för banken att ta upp aktuella finanspolitiska frågor.

Myntmuseet har blivit en viktig kanal för att nå ut till den stora allmänheten med information om pengarnas historia och Eurosystemet men också med finansekonomisk expertis. I föreläsningsserien *Studia monetaria* hölls 11 föreläsningar under året. Museets på sitt sätt aktuella utställning om devalveringarna 1957 och 1967 fick en hel del publik. Museet ordnade en helt ny samtalsserie under rubriken *Ekonomibok Nu*, där författarna får presentera sina verk för allmänheten.

Banken hade som ambition att förbättra ungdomars kunskaper i ekonomi och lanserade exempelvis webbspelet *Finanzity* för skolelever. Banken var också en av huvudarrangörerna för den riksomfattande *Ekonomigurutävlingen* för gymnasieelever.

4 FINLANDS BANKS BOKSLUT

Balansräkning, mn euro

	31.12.2010	31.12.2009
TILLGÅNGAR		
1 <i>Guld och guldfordringar</i>	1 664	1 208
2 <i>Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet</i>	5 223	6 225
<i>Fordringar på IMF</i>	1 815	1 609
<i>Banktillgodohavanden, värdepapper, lån och andra tillgångar</i>	3 408	4 617
3 <i>Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet</i>	712	1 120
4 <i>Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet</i>	1 662	845
5 <i>Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner</i>	50	2 710
<i>Huvudsakliga refinansieringstransaktioner</i>	0	20
<i>Långfristiga refinansieringstransaktioner</i>	50	2 690
6 <i>Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet</i>	1	126
7 <i>Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet</i>	11 668	8 002
<i>Värdepapper för penningpolitiska syften</i>	2 203	531
<i>Övriga värdepapper</i>	9 466	7 471
8 <i>Fordringar inom Eurosystemet</i>	23 921	14 280
<i>Andel av ECB:s kapital</i>	99	78
<i>Fordran för överförd valutareserv</i>	722	722
<i>Fordringar avseende TARGET2 och korrespondentbankskonton (netto)</i>	19 686	9 535
<i>Nettofordran för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet</i>	3 414	3 945
9 <i>Övriga tillgångar</i>	1 090	1 130
<i>Euroområdets mynt</i>	22	19
<i>Materiella och immateriella anläggningstillgångar</i>	171	189
<i>Övriga omsättningstillgångar</i>	551	528
<i>Diverse</i>	346	393
Summa tillgångar.....	45 990	35 646

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

	31.12.2010	31.12.2009
SKULDER		
1 <i>Utelöpande sedlar</i>	13 880	13 330
2 <i>Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner</i>	21 696	13 543
Kassakravsinlåning	9 383	8 085
Inlåningsfacilitet	9 113	5 458
Inlåning med överenskommen löptid (likviditetsindragande finjusterande transaktioner)	3 200	–
3 <i>Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet</i>	262	14
4 <i>Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet</i>	1 021	234
5 <i>Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet</i>	0	248
6 <i>Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet</i>	23	363
7 <i>Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF</i>	1 377	1 295
8 <i>Skulder inom Eurosystemet</i>	33	–
9 <i>Övriga skulder</i>	151	155
10 <i>Värderegleringskonto</i>	2 274	1 703
11 <i>Avsättningar</i>	2 814	2 325
12 <i>Eget kapital</i>	2 175	2 015
Grundfond	841	841
Reservfond	1 334	1 174
13 <i>Årets vinst</i>	283	420
Summa skulder	45 990	35 646

Resultaträkning, mn euro

	1.1–31.12.2010	1.1–31.12.2009
1 <i>Ränteintäkter</i>	598	590
2 <i>Räntekostnader</i>	-71	-71
3 <i>RÄNTENETTO</i>	527	519
4 <i>Valutakursdifferenser</i>	221	15
5 <i>Prisdifferenser på värdepapper</i>	69	101
6 <i>Förändring av avsättningar för valutakurs- och prISRISKEr</i>	-290	-116
<i>NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER</i>	527	519
7 <i>Nettoandel av monetära inkomster</i>	-33	21
8 <i>Andel av ECB:s vinst</i>	26	2
9 <i>Avsättning för förluster på penningpolitiska transaktioner</i>	32	31
10 <i>Övriga intäkter från centralbanksverksamheten</i>	9	19
<i>RESULTAT AV CENTRALBANKSVERKSAMHETEN</i>	561	590
11 <i>Övriga intäkter</i>	36	43
<i>Verksamhetskostnader</i>	-106	-112
12 <i>Personalkostnader</i>	-51	-53
13 <i>Avgift till pensionsfonden</i>	-10	-10
14 <i>Administrationskostnader</i>	-32	-31
15 <i>Avskrivningar av anläggningstillgångar</i>	-7	-7
16 <i>Sedelproduktionskostnader</i>	-6	-10
17 <i>Övriga kostnader</i>	0	-1
<i>VERKSAMHETSRESULTAT</i>	491	521
<i>Pensionsfondens resultat</i>	24	48
18 <i>Pensionsfondens intäkter</i>	58	76
19 <i>Pensionsfondens kostnader</i>	-34	-28
20 <i>Förändring av avsättningar</i>	-232	-149
21 <i>ÅRETS RESULTAT</i>	283	420

Bokslutsbilagor, mn euro

	31.12.2010	31.12.2009
<i>Aktier och andelar, nominellt värde</i>		
Internationella regleringsbanken (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Bostadsaktier	2,8	2,8
Övriga aktier eller andelar	0,0	0,0
Summa	25,2	25,2
<i>Kalkylmässig andel av värdepapperscentralens fond</i>	0,2	0,2
<i>Pensionsåtaganden</i>		
Finlands Banks pensionsåtaganden	543,3	540,0
– därav täckt genom avsättningar	525,8	503,0
<i>Finlands Banks intressekontor</i>		
Inlåning	22,6	20,8
Utlåning	3,9	4,5

¹ Inom parentes Finlands Banks relativa ägarandel av utelöpande BIS-aktier.

Finlands Banks fastigheter

<i>Fastighet</i>	<i>Adress</i>	<i>Byggnadsår</i>	<i>Volym ca m³</i>
<i>Helsingfors</i>	<i>Fredsgatan 16</i>	<i>1883/1961/2006</i>	<i>52 100</i>
	<i>Fredsgatan 19</i>	<i>1954/1981</i>	<i>40 500</i>
	<i>Snellmansgatan 6¹</i>	<i>1857/1892/2001</i>	<i>23 600</i>
	<i>Snellmansgatan 2¹</i>	<i>1901/2003</i>	<i>3 200</i>
	<i>Ramsöuddsvägen 34</i>	<i>1920/1983/1998</i>	<i>4 600</i>
<i>Kuopio</i>	<i>Puutarhakatu 4</i>	<i>1993</i>	<i>13 000</i>
<i>Tammerfors</i>	<i>Hämeenkatu 13 b¹</i>	<i>1942</i>	<i>36 000</i>
<i>Uleåborg</i>	<i>Kajaaninkatu 8</i>	<i>1973</i>	<i>17 200</i>
<i>Vanda</i>	<i>Säkerhetsdalsvägen 1</i>	<i>1979</i>	<i>324 500</i>
<i>Enare</i>	<i>Saariseläntie 9</i>	<i>1968/1976/1998</i>	<i>6 100</i>

---

¹ Överfört till Finlands Banks pensionsfond 1.1.2002.

Bankfullmäktige har beslutat att vinsten,
282 508 457,28 euro, disponeras så att 87 508 457,28 euro överförs till
reservfonden enligt 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank och återstoden,
195 000 000 euro, reserveras för statens behov.

Redovisningsprinciper

1. Generella redovisningsprinciper

Finlands Bank tillämpar de redovisningsprinciper och -metoder som antagits av ECB-rådet, och boksluten upprättas enligt dessa harmoniserade principer. Enligt 11 § i lagen om Finlands Bank fastställer bankfullmäktige grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen.

Finlands Banks resultaträkning innehåller också intäkterna och kostnaderna för Finlands Banks pensionsfond och Finansinspektionen. Pensionsfondens placeringsportfölj värderas månatligen till marknadsvärdet på månadens sista dag.

2. Värderingsprinciper för tillgångar och skulder i utländsk valuta och guld

Tillgångarna och skulderna i utländsk valuta och guld omräknas i bokslutet till euro enligt kurserna på balansdagen. Posterna värderas valuta för valuta. Värderingsdifferenser som beror på valutakurser redovisas separat från differenser som beror på prisförändringar på värdepapper. Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderegleringskontot. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande orealiserade omvärderingsvinster som tidigare redovisats på värderegleringskontot i balansräkningen. Resultatförda, orealiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Differenser som beror på pris- och kursförändringar avseende guld redovisas i en post. Under räkenskapsåret realiserade valutakursvinster och -förluster redovisas till daglig nettogenomsnittskurs. Kurserna framgår av tabellen nedan till vänster.

Valuta	2010	2009
US-dollar	1,3362	1,4406
Japanska yen	108,6500	133,1600
Australiska dollar	1,3136	1,6008
Norska kronor	7,8000	8,3000
Danska kronor	7,4535	7,4418
Svenska kronor	8,9655	10,2520
Schweiziska franc	1,2504	1,4836
Brittiska pund	0,86075	0,8881
Kanadensiska dollar	1,3322	1,5128
Särskilda dragningsrätter (SDR)	0,8642	0,9186
Guld	1 055,418	766,3470

3. Värderings- och periodiseringsprinciper för värdepapper

Intäkterna och kostnaderna redovisas enligt prestationsprincipen, dvs. under den period då de erhållits eller uppstår. Realiserade intäkter och kostnader resultatförs. Differensen mellan anskaffningskostnaden och det nominella värdet för värdepapperet periodiseras under löptiden. Vinster och förluster på grund av förändringar i värdepapperspriserna har redovisats enligt genomsnittskostnadsmetoden.

Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderegleringskontot. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande orealiserade omvärderingsvinster som tidigare redovisats på värderegleringskontot i balansräkningen. Resultatförda, orealiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Både värdepapperen i utländsk valuta och värdepapperen i euro värderas efter värdepappersslag. Om orealiserade förluster i ett värdepappersslag eller i en valuta resultatförs i bokslutet, justeras genomsnittspriset för värdepappersslaget eller nettogenomsnittskursen för valutan på motsvarande sätt före ingången av följande räkenskapsår.

Återförsäljningsförbindelser avseende värdepapper, dvs. omvända repor, upptas i balansräkningen som utlåning mot säkerhet på tillgångssidan. Återköpsavtal, dvs. repor, redovisas i balansräkningen som inlåning mot säkerhet på skuldsidan. Värdepapper som sålts genom repor kvarstår i Finlands Banks balansräkning.

Pensionsfondens placeringsportfölj värderas månatligen till marknadsvärdet på månadens sista dag enligt rapport från de externa portföljförvaltarna.

Omsättbara värdepapper som inte innehas till förfallodagen och motsvarande tillgångar värderas värdepapper för värdepapper med användning av antingen marknadens mittkurs eller avkastningskurvan på balansdagen. Vid värderingen 2010 användes marknadens mittkurs den 31 december 2010.

Omsättbara värdepapper som har klassificerats som värdepapper som innehas till förfallodagen, icke omsättbara värdepapper och icke-likvida stamaktier värderas till upplupet anskaffningsvärde efter avdrag för eventuell nedskrivning.

4. Redovisningsprinciper för fordringar och skulder inom ECBS

Transaktioner mellan EU-ländernas nationella centralbanker hanteras i första hand i TAR-

GET2-systemet, som är ett transeuropeiskt automatiserat system för bruttoavveckling av betalningar i realtid. Transaktionerna genererar bilaterala fordringar och skulder på konton som EU:s centralbanker håller för varandra. Dessa fordringar och skulder netto-redovisas så att ECB är motpart gentemot båda parterna. Varje nationell centralbank har således endast en nettoposition gentemot ECB.

5. Redovisningsprinciper för anläggningstillgångar

Från och med räkenskapsåret 1999 har anläggningstillgångarna värderats till anskaffningskostnad efter avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas. De linjära avskrivningarna görs under den förväntade ekonomiska livslängden för anläggningstillgångarna i regel med början kalendermånaden efter förvärvet.

Motposten till byggnader och markområden som i balansräkningen för 1999 aktiverats till marknadsvärde är värderegleringskontot. Avskrivningarna på byggnaderna har redovisats mot värderegleringskontot så att de inte påverkar resultatet.

De ekonomiska livslängderna är följande:

- datorutrustning och -program, bilar: 4 år
- maskiner och inventarier: 10 år
- byggnader: 25 år.

Anläggningstillgångar värda under 10 000 euro kostnadsförs under anskaffningsåret.

6. Utelöpande sedlar

ECB och de sexton centralbankerna i euroområdet, som tillsammans bildar Eurosystemet, ger ut eurosedlar.¹ Det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas på centralbankerna den sista bankdagen i respektive månad enligt fördelningsnyckeln för sedlar.² ECB har tilldelats 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar och resterande 92 % har fördelats på de nationella centralbankerna enligt fördelningsnyckeln för sedlar. Andelen redovisas i balansräkningen i skuldposten ”Utelöpande sedlar”. Skillnaden mellan värdet av eurosedlar som tilldelats den nationella centralbanken enligt sedelfördelningsnyckeln och värdet av eurosedlar som centralbanken faktiskt satt i omlopp bildar en räntebärande fordran eller skuld inom Eurosystemet. Dessa räntebärande³ fordringar eller skulder redovisas i delposten ”Fordringar/skulder inom Eurosystemet: nettofordran/nettoskuld för tilldelade

eurosedlar inom Eurosystemet”. Finlands Bank redovisar en nettofordran.

Inkomsterna från eurosedlar fördelas i förhållande till de nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s kapital. Ränteintäkterna och räntekostnaderna på dessa poster nettas över ECB:s konton och redovisas i posten ”Räntenetto”. Fördelningsnyckeln för ECB:s kapital justeras med fem års mellanrum och när nya medlemsstater ansluter sig till EU.

De inkomster som ECB intjänar från sin andel på 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas i regel på de nationella centralbankerna.⁴

¹ Europeiska centralbankens beslut av den 13 december 2010 om utgivningen av eurosedlar (ECB/2010/29), EUT L L35, 9.2.2011, s. 26–30.

² Fördelningsnyckeln för sedlar innebär den procentsats som blir resultatet efter hänsyn tagen till ECB:s andel av det totala utgivna antalet eurosedlar och vid tillämpning av fördelningsnyckeln för teckning av kapital i enlighet med respektive nationell centralbanks andel av ECB:s totala kapital.

³ Europeiska centralbankens beslut om fördelning av de monetära inkomsterna för de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker från och med räkenskapsåret 2002 (ECB/2001/16)

⁴ ECB:s beslut (ECB/2005/11).

Fördelningsnyckeln för teckning av ECB:s kapital 1.1.2010	%
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4256
Deutsche Bundesbank	18,9373
Central Bank of Ireland	1,1107
Bank of Greece	1,9649
Banco de España	8,3040
Banque de France	14,2212
Banca d'Italia	12,4966
Central Bank of Cyprus	0,1369
Banque centrale du Luxembourg	0,1747
Central Bank of Malta	0,0632
De Nederlandsche Bank	3,9882
Oesterreichische Nationalbank	1,9417
Banco de Portugal	1,7504
Banka Slovenije	0,3288
Národná banka Slovenska	0,6934
Finlands Bank	1,2539
Delsumma för Eurosystemet	69,7915
<i>Българска народна банка</i> (Bulgarian National Bank)	0,8686
Česká národní banka	1,4472
Danmarks Nationalbank	1,4835
Eesti Pank	0,1790
Latvijas Banka	0,2837
Lietuvos bankas	0,4256
Magyar Nemzeti Bank	1,3856
Narodowy Bank Polski	4,8954
Banca Națională a României	2,4645
Sveriges riksbank	2,2582
Bank of England	14,5172
Delsumma för nationella centralbanker utanför euroområdet	30,2085
Totalt	100,0000

7. Förändringar i redovisningsprinciperna

Redovisningsprinciperna för bokslutet har inte förändrats under 2010.

8. Monetära inkomster

Inkomsterna för de nationella centralbankerna då de fullgör monetära uppgifter för Europeiska centralbankssystemet ska beräknas och fördelas i enlighet med stadgan och de beslut som fattas av Europeiska centralbankens råd.

Interimistisk vinstutdelning

ECB-rådet har beslutat att ECB:s inkomster från eurosedlar, dvs. 8 % av det totala värdet på utelöpande eurosedlar, som tilldelas ECB, och ECB:s nettointkomster från värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna (Securities Markets Programmet) i sin helhet bör fördelas till de nationella centralbankerna under det räkenskapsår då inkomsterna uppkommit. ECB ska fördela inkomsterna i form av en interimistisk vinstutdelning i januari påföljande år⁵. Enligt beslut av ECB-rådet får det belopp som härrör från ECB:s inkomster från utelöpande eurosedlar reduceras med ECB:s utgifter för utgivning och hantering av eurosedlar. ECB-rådet ska före utgången av året besluta huruvida ECB:s inkomster från värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna helt eller delvis bör hållas inne i sådan utsträckning som är nödvändig för att säkerställa att utdelningen inte överstiger ECB:s nettovinst för året.

ECB-rådet kan också besluta att ECB:s inkomster från värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna och, vid behov, ECB:s inkomster från utelöpande eurosedlar helt eller delvis överförs till en avsättning för valutakursrisker, ränterisker, kreditrisker och risker till följd av förändringar i guldvärdet.

9. Pensionsfond

År 2001 beslutades att Finlands Banks pensionsåtagande skulle hanteras genom en pensionsfond i bankens balansräkning. Syftet med arrangementet, som trädde i kraft vid början av 2002, är att sörja för att tillgångarna för täckning av bankens pensionsåtagande placeras med högsta möjliga avkastning. En separat årsredovisning upprättas för pensionsfonden. Fondens tillgångar redovisas under övriga tillgångar i bankens balansräkning.

ECBS harmoniserade redovisningsprinciper gäller inte pensionsfondens bokföring. Pensionsfondens placeringar värderas till marknadsvärde och värdeförändringar resultatförs. Bokslutet

⁵ ECB:s beslut av den 25 november 2010 om interimistisk fördelning av centralbankens inkomster från eurosedlar i omlopp samt från värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet om värdepappersmarknaderna (ECB/2010/24), EUT L 6, 11.1.2011, s. 35–36.

upprättas enligt marknadsvärdet på årets sista dag. Fastigheterna upptas i balansräkningen till värdet vid överföringstidpunkten efter avskrivningar. Till den del byggnaderna skrivits upp i balansräkningen redovisas motsvarande avskrivningar mot återförda uppskrivningar utan resultatverkan.

10. Principer för redovisning av avsättningar

Avsättningar kan göras i bokslutet om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper.

I bokslutet kan göras de avsättningar som är nödvändiga för att täcka bankens pensionsåtagande.

11. Åtaganden utanför balansräkningen

Vinster och förluster av poster utanför balansräkningen behandlas på samma sätt som vinster och förluster av poster i balansräkningen. Valutaterminerna inräknas i nettogenomsnittskostnaden för valutapositionen.

Noter till balansräkningen

Tillgångar

1. Guld och guldfordringar

Finlands Bank har 1 576 476 troy uns guld (1 troy uns = 31,103 g) som i bokslutet upptagits till marknadsvärde. Vid början av 1999 överförde Finlands Bank, i likhet med de övriga nationella centralbankerna i Eurosystemet, cirka 20 % av sitt guld till ECB.

Guld	31.12.2010	31.12.2009
Kvantitet (mn troy uns)	1,6	1,6
Pris per troy uns guld (euro)	1 055,4	766,3
Marknadsvärde (mn euro)	1 663,8	1 208,1
Förändring av marknadsvärde (mn euro)	455,7	228,3

2. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

I posten ingår till valutareserven hänförliga valutafordringar på hemmahörande utanför euroområdet samt innehav av särskilda dragningsrätter (SDR) som tilldelats av Internationella valutafonden (IMF).

Fordringar i utländsk valuta på IMF

	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	Mn SDR	Mn euro	Mn SDR
Reservposition i IMF	297,4	257,0	294,0	270,1
Särskilda dragningsrätter	1 380,0	1 192,5	1 308,2	1 201,7
Övriga fordringar på IMF	138,0	119,3	6,3	5,8
Summa	1 815,3	1 568,8	1 608,5	1 477,6

Kursen mellan euro och SDR 2009 och 2010

	2010	2009
Vid utgången av mars	0,89	0,89
Vid utgången av juni	0,83	0,91
Vid utgången av september	0,88	0,92
Vid utgången av december	0,86	0,92

Finlands medlemsandel i valutafonden är 1 236,8 miljoner SDR. Reservpositionen är den del av Finlands medlemsandel som har betalats till IMF i utländsk valuta. Den andra delen av medlemsandelen har betalats i mark. Denna del har valutafonden lånat tillbaka till Finlands Bank. Den i mark betalda medlemsandelens nettoeffekt på Finlands Banks balansräkning är noll, eftersom fordran och skulden redovisas i samma balanspost.

Finlands Banks innehav av särskilda dragningsrätter (Special Drawing Rights, SDR) uppgår till 1 380 miljoner euro. De utgör en valutareserv som IMF har lagt upp och fördelat på sina medlemsländer. Särskilda dragningsrätter används i valutahandeln på samma sätt som normala valutor. Postens värde förändras genom valutahandeln mellan medlemsländerna. Postens storlek påverkas också av erhållna och utbetalda räntor och vinstandelen i IMF.

Finlands Banks fordringar på Internationella valutafonden uppgår totalt till 1 815,3 miljoner euro.

ECBS redovisningskommitté beslutade sommaren 2010 om redovisning av SDR-säkringstransaktioner avvikande från den allmänna värderingsprincipen valuta för valuta. Försäljning av SDR-komponentvalutor i syfte att skydda SDR-valutakursrisken medräknas som reducerande poster vid beräkning av värdet på SDR och marknadsvärdet. Försäljningen minskar således inte heller komponentvalutornas volym och påverkar inte marknadsvärderingen av valutorna.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

Utöver IMF-posterna redovisas här banktillgodohavanden, värdepapper och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Banktillgodohavanden	79,7	71,6
Räntebärande värdepapper	3 198,0	3 797,2
Diskonteringsinstrument	127,1	105,8
Övriga fordringar	2,9	2,0
Summa	3 407,7	3 976,6

Finlands Bank överförde vid början av 1999 en del av sina fordringar i dollar och yen till ECB.

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Valuta	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	547,9	16,5	1 028,1	26,3
Schweiziska franc	–	–	459,9	11,8
US-dollar	2 248,9	67,6	2 010,8	51,5
Japanska yen	528,3	15,9	404,2	10,4
Summa	3 325,1	100,0	3 903,0	100,0

Löptidsfördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Löptid	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	849,4	25,5	920,9	23,6
Över 1 år	2 475,7	74,5	2 982,1	76,4
Summa	3 325,1	100,0	3 903,0	100,0

3. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet

Denna post består av banktillgodohavanden, värdepapper och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet

	31.12.2010	31.12.2009
	Mn euro	Mn euro
Banktillgodohavanden	32,9	45,5
Räntebärande värdepapper	675,8	1 074,4
Diskonteringsinstrument	0,0	0,0
Övriga fordringar	2,8	0,2
Summa	711,6	1 120,1

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

Valuta	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	161,1	23,8	416,8	38,8
Schweiziska franc	0,0	0,0	0,0	0,0
US-dollar	493,2	73,0	609,9	56,8
Japanska yen	21,4	3,2	47,7	4,4
Summa	675,8	100,0	1 074,4	100,0

Löptidsfördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

Löptid	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	226,2	33,5	397,4	37,0
Över 1 år	449,6	66,5	677,0	63,0
Summa	675,8	100,0	1 074,4	100,0

4. Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet

Här ingår banktillgodohavanden i euro utanför euroområdet, räntebärande värdepapper och diskonteringsinstrument utgivna av hemmahörande utanför euroområdet och fordringar i euro på Internationella regleringsbanken (BIS).

Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2010	31.12.2009
	Mn euro	Mn euro
Banktillgodohavanden	1 046,4	416,2
Räntebärande värdepapper	615,2	428,7
Diskonteringsinstrument	0,0	0,0
Övriga fordringar	0,0	0,0
Summa	1 661,5	845,0

Löptidsfördelning av värdepapper i euro utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Löptid	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	164,0	27,0	182,3	42,5
Över 1 år	451,2	73,0	246,4	57,5
Summa	615,2	100,0	428,7	100,0

5. Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

Denna post består av penningpolitiska instrument som Finlands Bank använder för att genomföra den monetära politiken som en del av Eurosystemet. Posten består av räntebärande fordringar på finländska kreditinstitut och dess storlek är beroende av de finländska kreditinstitutens likviditetsbehov.

De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna är likvidiserande reverserade transaktioner som genomförs som standardiserade anbuds-förfaranden varje vecka. De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna spelar en nyckelroll när det gäller att uppfylla syftet med Eurosystemets

marknadsoperationer och genom dem tillförs merparten av likviditeten i den finansiella sektorn. Finlands Bank hade inga fordringar relaterade till huvudsakliga refinansieringstransaktioner vid utgången av 2010.

De långfristiga refinansieringstransaktionerna är likvidiserande reverserade transaktioner som genomförs varje månad som standardiserade anbudsförfaranden. Fordringarna relaterade till dem var 50,0 miljoner euro.

Hela Eurosystemets fordringar relaterade till penningpolitiska transaktioner uppgår till 546 747 miljoner euro varav 50 miljoner euro redovisas över Finlands Banks balansräkning. Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB ska riskerna relaterade till penningpolitiska transaktioner, om de realiseras, fördelas på de nationella centralbankerna i Eurosystemet till fullt belopp och i förhållande till centralbankernas andelar i fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital.

Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	0	20,0
Långfristiga refinansieringstransaktioner	50,0	2 690,0
Summa	50,0	2 710,0

6. Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet

Här ingår banktillgodohavanden i euro och konton i kreditinstitut i euroområdet. Posten uppgick 2010 till 0,6 miljoner euro. År 2009 var motsvarande belopp 125,8 miljoner euro.

7. Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

För att värdepapper som innehas i penningpolitiskt syfte ska kunna särredovisas har posten "Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet" spjälkts upp i "Värdepapper för penningpolitiska syften" och "Övriga värdepapper".

7.1 Värdepapper för penningpolitiska syften

Här ingår värdepapper som Finlands Bank har köpt inom ramen för programmet för köp av säkerställda obligationer¹ och räntebärande värdepapper från den offentliga sektorn som förvärvats inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna². Instrumenten klassificeras som värdepapper som innehas till förfallodagen.

Eurosystemets nationella centralbankers innehav av värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna uppgår till totalt 60 873 miljoner euro. Av beloppet redovisas 1 237,8 miljoner euro över Finlands Banks balansräkning. Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB ska de risker som härrör från värdepapper i innehavet, om de realiseras, fördelas på de nationella centralbankerna i Eurosystemet till fullt belopp och i förhållande till centralbankernas andel av fördelningsnyckeln för ECB:s kapital.

Värdepapper för penningpolitiska syften

	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Värdepapper för penningpolitiska syften	2 202,7	530,6

Värdepapper för penningpolitiska syften

Löptid	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	164,9	7,5	47,5	9,0
Över 1 år	2 037,8	92,5	483,1	91,0
Summa	2 202,7	100,0	530,6	100,0

7.2 Övriga värdepapper

Posten innehåller räntebärande värdepapper och diskonteringsinstrument utgivna i euroområdet.

Övriga värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Räntebärande värdepapper	9 048,8	7 067,6
Diskonteringsinstrument	417,0	403,6
Summa	9 465,8	7 471,2

¹ ECB:s beslut av den 2 juli 2009 om genomförande av programmet för köp av säkerställda obligationer (ECB/2009/16), EUT L 175, 4.7.2009, s. 18–19.

² ECB:s beslut av den 14 maj 2010 om inrättande av ett program för värdepappersmarknaderna (ECB/2010/5), EUT L 124, 20.5.2010, s. 8–9.

Löptidsfördelning av övriga värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

Löptid	31.12.2010		31.12.2009	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	2 556,5	27,0	1 693,0	22,7
Över 1 år	6 909,2	73,0	5 778,2	77,3
Summa	9 465,8	100,0	7 471,2	100,0

8. Fordringar inom Eurosystemet

Här ingår fordringar inom Eurosystemet enligt följande:

- Andel av ECB:s kapital
- Fordran för överförd valutareserv

- Fordringar avseende TARGET2 och korrespondentbankskonton (netto)
- Nettofordran för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet
- Andel av ECB:s inkomster från utelöpande eurosedlar och avkastning på programmet för värdepappersmarknaderna
- Andel av monetära inkomster.

Varje nationell centralbank i Eurosystemet har en andel av ECB:s kapital som fördelas enligt en s.k. fördelningsnyckel. Kapitalfördelningsnyckeln baseras på antalet invånare och bruttonationalprodukten i respektive land. Fördelningsnyckeln justeras med fem års mellanrum och när

De nationella centralbankernas andelar av ECB:s förhöjda kapital

	Tecknat kapital 31.12.2009	Inbetalt kapital 31.12.2009	Tecknat kapital 29.12.2010	Inbetalt kapital 29.12.2010
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	139 730 385	139 730 385	261 010 385	180 157 051
Deutsche Bundesbank	1 090 912 027	1 090 912 027	2 037 777 027	1 406 533 694
Central Bank of Ireland	63 983 566	63 983 566	119 518 566	82 495 233
Bank of Greece	113 191 059	113 191 059	211 436 059	145 939 392
Banco de España	478 364 576	478 364 576	893 564 576	616 764 576
Banque de France	819 233 899	819 233 899	1 530 293 899	1 056 253 899
Banca d'Italia	719 885 688	719 885 688	1 344 715 688	928 162 355
Central Bank of Cyprus	7 886 333	7 886 333	14 731 333	10 168 000
Banque centrale du Luxembourg	10 063 860	10 063 860	18 798 860	12 975 526
Central Bank of Malta	3 640 732	3 640 732	6 800 732	4 694 066
De Nederlandsche Bank	229 746 339	229 746 339	429 156 339	296 216 339
Oesterreichische Nationalbank	111 854 588	111 854 588	208 939 588	144 216 254
Banco de Portugal	100 834 460	100 834 460	188 354 460	130 007 793
Banka Slovenije	18 941 025	18 941 025	35 381 025	24 421 025
Národná banka Slovenska	39 944 364	39 944 364	74 614 364	51 501 030
Finlands Bank	72 232 820	72 232 820	134 927 820	93 131 154
De nationella centralbankerna i euroområdet totalt¹	4 020 445 722	4 020 445 722	7 510 020 722	5 183 637 388
<i>Българска народна банка (Bulgarian National Bank)</i>	50 037 027	3 502 592	93 467 027	3 505 014
Česká národní banka	83 368 162	5 835 771	155 728 162	5 839 806
Danmarks Nationalbank	85 459 278	5 982 149	159 634 278	5 986 285
Eesti Pank	10 311 568	721 810	19 261 568	722 309
Latvijas Banka	16 342 971	1 144 008	30 527 971	1 144 799
Lietuvos bankas	24 517 337	1 716 214	45 797 337	1 717 400
Magyar Nemzeti Bank	79 819 600	5 587 372	149 099 600	5 591 235
Narodowy Bank Polski	282 006 978	19 740 488	526 776 978	19 754 137
Banca Națională a României	141 971 278	9 937 989	265 196 278	9 944 860
Sveriges riksbank	130 087 053	9 106 094	242 997 053	9 112 389
Bank of England	836 285 431	58 539 980	1 562 145 431	58 580 454
De nationella centralbankerna i EU- länderna utanför euroområdet totalt¹	1 740 206 681	121 814 468	3 250 631 681	121 898 688
Totalt¹	5 760 652 403	4 142 260 189	10 760 652 403	5 305 536 076

¹ På grund av avrundning stämmer inte alltid mellan- och slutsummorna.

nya medlemsstater ansluter sig till EU. Finlands procentuella andel av ECB:s kapital har sedan den 1 maj 2009 varit 1,2539 %.

ECB höjde sitt tecknade kapital med 5 miljarder euro från 5,76 miljarder till 10,76 miljarder euro den 29 december 2010. De nationella centralbankerna i euroområdet betalar sin andel av det förhöjda kapitalet i årliga avbetalningar. Den första avbetalningen gjordes den 29 december 2010 och de återstående avbetalningarna görs vid slutet av 2011 och 2012. Finlands Bank gjorde den första avbetalningen till ECB på sin andel av ECB:s förhöjda kapital, 20,9 miljoner euro, den 29 december 2010.

Posten under rubriken ”Fordran för överförd valutareserv” består av den del av valutareserven som Finlands Banks har överfört till ECB. Överföringen skedde i samband med övergången till Eurosystemet. På denna fordran betalas en ränta som baserar sig på den senaste tillgängliga marginalräntan på Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner, fransett guld, på vilket ingen ränta betalas. Fordran är i euro och värdet lika med dess värde vid tidpunkten för överföringen.

Här ingår nettosalda på TARGET2-kontona om Finlands Bank på balansdagen har en fordran på Eurosystemet.

Nettofordran för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet består av en CSM-post (Capital Share Mechanism) enligt fördelningsnyckeln för kapital minskat med posten ”ECB issue”. Med CSM-talet korrigeras beloppet utelöpande sedlar i centralbankens balansräkning i enlighet med fördelningsnyckeln. ”ECB issue” uttrycker ECB:s andel (8 %) av de utelöpande sedlarna. Motposterna för bägge posterna redovisas i balansräkningen i skuldposten ”Utelöpande sedlar”.³

³ Enligt redovisningspraxis för utgivning av eurosedlar i Eurosystemet fördelas 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar månatligen på ECB. Den återstående andelen på 92 % fördelas på de nationella centralbankerna också månatligen så att respektive centralbank i sin balansräkning upptar en andel av utelöpande eurosedlar som motsvarar bankens inbetalade andel av ECB:s kapital. Differensen mellan värdet på eurosedlar som fördelats enligt denna praxis och värdet på utelöpande eurosedlar bokförs i posten ”Interna fordringar/skulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet”.

9. Övriga tillgångar

I posten ingår mynt, anläggningstillgångar (byggnader, maskiner och inventarier) och investeringstillgångar (aktier och andelar). Vidare ingår pensionsfondens tillgångar och placeringar, poster som hänför sig till värderingen av poster utanför balansräkningen samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter och övriga tillgångar.

Materiella anläggningstillgångar

Bokföringsvärde	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Markområden	8,6	8,6
Byggnader	146,5	154,2
Maskiner och inventarier	9,1	10,2
Konst och numismatisk samling	0,4	0,4
Summa	164,6	173,3

Immateriella anläggningstillgångar

Bokföringsvärde	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Datasystem	6,3	5,8
Summa	6,3	5,8

Övriga tillgångar	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Euroområdets mynt	21,6	19,5
Aktier och andelar	25,2	25,2
Pensionsfondens placeringar	525,7	502,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	337,9	281,2
Övriga tillgångar	8,4	121,8
Summa	918,8	950,5

Markområden och byggnader i specifikationen nedan innehåller också markområden för 5,5 miljoner euro och byggnader för 31,9 miljoner

euro som ägs av Finlands Banks pensionsfond. I de immateriella anläggningstillgångarna ingår också aktier och andelar.

Immateriella och materiella tillgångar

Mn euro	Markområden	Byggnader	Maskiner och inventarier	Konst och numismatisk samling	Immateriella tillgångar	Summa
Anskaffningsvärde 1.1.2010	14,1	296,9	28,9	0,4	47,6	387,8
Ökning	–	3,2	1,8	0,01	2,9	8,0
Minskning	–	–	0,1	–	–	0,1
Anskaffningsvärde 31.12.2010	14,1	300,1	30,6	0,4	50,5	395,6
Periodens avskrivning	–	11,8	2,9	–	2,4	17,2
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2010	–	121,7	21,5	–	19,0	162,1
Bokföringsvärde 31.12.2010	14,1	178,4	9,1	0,4	31,5	233,5
Bokföringsvärde 31.12.2009	14,1	187,0	10,2	0,4	31,0	242,7

Skulder

1. Utelöpande sedlar

Posten består av Finlands Banks andel av totalvärdet av utelöpande eurosedlar tilldelad enligt kapitalfördelningsnyckeln och justerad för ECB:s andel. Andelen utgjorde 2010 totalt 13 880,3 miljoner euro.

Utelöpande sedlar	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
5 euro	108,2	102,7
10 euro	48,6	53,2
20 euro	2 109,3	1 994,8
50 euro	4 803,3	4 210,9
100 euro	–53,0	31,3
200 euro	364,9	346,5
500 euro	3 085,1	2 681,0
Summa eurosedlar	10 466,3	9 420,4
ECB issue	–1 206,9	–1 159,1
CSM	4 620,9	5 068,6
Utelöpande sedlar enligt kapitalfördelningsnyckeln	13 880,3	13 330,0

2. Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

Posten består av räntebärande förpliktelser mot kreditinstituten, saldon på kreditinstitutens kassakravskonton och kreditinstitutens inlåning

över natten. Denna post uppstår till följd av den monetära politik som Finlands Bank genomför som en del av Eurosystemet. Syftet med kassakravssystemet är att jämna ut penningmarknadsräntorna och öka behovet av strukturell centralbanksfinansiering. De dagliga saldon på kreditinstitutens kassakravskonton under uppfyllandeperioden ska i genomsnitt vara minst lika stora som deras kassakrav. På grund av finanskrisen var inlåningen över natten exceptionellt stor 2010 och 2009.

3. Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet

I posten ingår skulder i euro till den offentliga sektorn och andra än kassakravskyldiga kreditinstitut.

4. Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet

Här upptas saldon på konton som innehas av internationella organisationer och banker utanför euroområdet och repor med motparter utanför euroområdet.

5. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet

I posten redovisas Statskontorets insättningar i valuta för egna betalningar.

6. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet

Repor för förvaltning av valutareserven redovisas här.

7. Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF

I denna post redovisas Finlands Banks skuld motsvarande de särskilda dragningsrätterna (jfr motsvarande post under tillgångar). Till en början var de särskilda dragningsrätterna och deras motpost lika stora. Till följd av SDR-handel var fordringarna relaterade till särskilda dragningsrätter vid utgången av 2010 större än motposten på skuldsidan. Motposten på skuldsidan uppgår till 1 189,5 miljoner SDR. I balansräkningen redovisas posten i euro och värderad till kursen på årets sista dag (1 376,6 miljoner euro).

8. Skulder inom Eurosystemet

Här ingår nettosalda på andra centralbankskonton och ECB-kontot i TARGET2-systemet om Finlands Bank på balansdagen har en skuld till Eurosystemet. Skulder och fordringar inom Eurosystemet specificeras i noten till posten "Fordringar inom Eurosystemet" på tillgångssidan i balansräkningen. Vid slutet av 2010 redovisade Finlands Bank 32,9 miljoner euro i skulder inom Eurosystemet som hänförde sig till omfördelningen av de monetära inkomsterna.

9. Övriga skulder

Övriga skulder	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Utelöpande marksedlar	127,1	128,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16,5	16,1
Leverantörsskulder	0,0	0,7
Övriga skulder	7,6	9,9
Summa	151,2	155,3

10. Värderingskonto

Här redovisas uppskrivningar av markområden och byggnader samt värderingsdifferenser beroende på ändrad redovisningspraxis 1999. I posten ingår också orealiserade värderingsvinster på grund av marknadsvärdering av valutaposter och värdepapper.

11. Avsättningar

Enligt 20 § i lagen om Finlands Bank kan avsättningar göras i bokslutet, om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. Avsättningarna uppgick vid slutet av 2010 till 2 814 miljoner euro. Avsättningarna består av generell avsättning, avsättning för realvärde, pensionsavsättning, avsättning för förluster på penningpolitiska transaktioner och avsättning för kurs- och prisdifferenser.

Pensionsavsättningen har gjorts för täckning av pensionsåtagandet. Finlands Banks pensionsåtagande uppgår sammanlagt till 543,3 miljoner euro, varav 96,8 % eller 525,8 miljoner euro är täckt.

Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB ska avsättningen för motpartsrisiker relaterade till penningmarknadstransaktioner fördelas på de nationella centralbankerna i euroområdet i förhållande till deras andel i fördelningsnyckeln för ECB:s kapital det år då förlusten uppstår. Enligt den allmänna redovisningsprincipen om försiktighet justerade ECB-rådet avsättningens storlek och beslutade upplösa avsättningen med 1,8 miljarder euro den 31 december 2010. Finlands Banks andel utgjorde 32,2 miljoner euro. Vid slutet av 2009 var avsättningen 4,0 miljarder euro varav Finlands Banks andel var 71,6 miljoner euro.

Justeringen av avsättningen påverkar de nationella centralbankernas resultaträkningar. Till följd av justeringen ökade Finlands Banks resultat med 32,2 miljoner euro 2010 (se "Nettoandel av de monetära inkomsterna" i noterna till resultaträkningen).

12. Eget kapital

Här ingår bankens grundfond och reservfond. Om bankens bokslut uppvisar förlust, ska denna enligt 21 § i lagen om Finlands Bank täckas med

medel ur reservfonden. Till den del reservfonden inte räcker för ändamålet kan förlusten tills vidare lämnas utan täckning. De följande årens vinst ska i första hand användas till att täcka förluster som lämnats utan täckning.

Eget kapital (mn euro)	31.12.2010	31.12.2009
Grundfond	840,9	840,9
Reservfond	1 334,0	1 173,7
Summa eget kapital	2 174,9	2 014,6

Årets resultat (mn euro)	2010	2009
Utdelning till staten	195,0	260,0
Finlands Banks andel av vinsten (överförs till reservfonden)	87,5	160,3
Summa	282,5	420,3

13. Årets vinst

Vinsten för räkenskapsåret 2010 blev 282,5 miljoner euro.

Avsättningar (mn euro)	Avsättningar	Förändring av avsättningar 2009	Summa avsättningar	Förändring av avsättningar 2010	Summa avsättningar
	1.1.2009		31.12.2009		31.12.2010
Avsättning för kurs- och prisdifferenser	–	116	116	290	406
Generell avsättning	995	0	995	100	1 095
Avsättning för realvärde	539	101	640	109	748
Pensionsavsättning	456	47	503	23	526
Avsättning för förluster på penningpolitiska transaktioner	102	–31	72	–32	39
Summa	2 092	233	2 325	489	2 814

Noter till resultaträkningen

1. Ränteintäkter

Ränteintäkter från hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	2010			2009		
	Euro	Utländsk valuta	Summa	Euro	Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från gulddepositioner	0,0	2,0	2,0	0,0	-0,1	-0,1
Ränteintäkter från värdepapper	15,3	98,6	113,9	16,7	119,4	136,1
Ränteintäkter från diskonteringsinstrument	0,0	0,1	0,1	0,0	3,0	3,0
Ränteintäkter från banktillgodohavanden	2,7	0,7	3,4	1,5	0,8	2,4
Övriga ränteintäkter	0,0	5,7	5,7	0,7	2,3	3,0
Summa	17,9	107,2	125,1	18,9	125,5	144,4

Ränteintäkter från hemmahörande i euroområdet (mn euro)	2010			2009		
	Euro	Utländsk valuta	Summa	Euro	Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från värdepapper	228,2	37,5	265,7	258,5	47,4	305,9
Ränteintäkter från diskonteringsinstrument	5,6	0,0	5,6	2,5	0,1	2,5
Ränteintäkter från banktillgodohavanden	0,3	0,1	0,4	0,8	1,7	2,5
Ränteintäkter från ECBS-poster	119,8	0,0	119,8	90,8	0,0	90,8
Ränteintäkter från penningpolitiska transaktioner	80,4	0,0	80,4	43,3	0,0	43,3
Övriga ränteintäkter	0,0	0,7	0,7	0,0	0,5	0,5
Summa	434,2	38,4	472,5	395,9	49,7	445,6

Summa ränteintäkter (mn euro)	2010			2009		
	Euro	Utländsk valuta	Summa	Euro	Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från hemmahörande utanför euroområdet	17,9	107,2	125,1	18,9	125,5	144,4
Ränteintäkter från hemmahörande i euroområdet	434,2	38,4	472,5	395,9	49,7	445,6
Summa	452,1	145,5	597,6	414,7	175,2	589,9

Ränteintäkterna från hemmahörande utanför euroområdet och hemmahörande i euroområdet uppgick till totalt 597,6 miljoner euro, och av dem utgjorde 145,5 miljoner euro ränteintäkter i utländsk valuta och 452,1 miljoner euro ränteintäkter i euro.

Ränteintäkterna från ECBS-poster, 119,8 miljoner euro, bestod av följande poster: 6,2 miljo-

ner euro utgjorde ränteintäkter från en fordran på ECB för överförd valutareserv. Röntan på skulden och fordran för ECB:s sedelandel, tilldelningen enligt kapitalfördelningsnyckeln och den åtföljande justeringen netto redovisades till ett belopp av 36,3 miljoner euro. Ränteintäkterna på TARGET2-saldon uppgick till 77,2 miljoner euro.

2. Räntekostnader

Räntor till hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	Euro	2010 Utländsk valuta	Summa	Euro	2009 Utländsk valuta	Summa
Räntor på inlåning från hemmahörande utanför euroområdet	-1,9	-0,4	-2,3	-0,3	-0,4	-0,7
Övriga räntor till hemmahörande utanför euroområdet	0,0	-4,0	-4,0	0,0	-1,7	-1,7
Summa	-1,9	-4,4	-6,4	-0,3	-2,1	-2,4

Räntor till hemmahörande i euroområdet (mn euro)	Euro	2010 Utländsk valuta	Summa	Euro	2009 Utländsk valuta	Summa
Räntekostnader för ECBS-poster	0,0	0,0	0,0	-2,1	0,0	-2,1
Räntekostnader för penningpolitiska poster	-64,1	0,0	-64,1	-58,6	0,0	-58,6
Övriga räntor till hemmahörande i euroområdet	-0,3	-0,3	-0,7	-5,9	-1,6	-7,5
Summa	-64,4	-0,3	-64,8	-66,9	-1,6	-68,1
Summa räntekostnader	-66,3	-4,8	-71,1	-66,9	-3,6	-70,5

Räntorna till hemmahörande utanför euroområdet och hemmahörande i euroområdet uppgick totalt till 71,1 miljoner euro. Av dem utgjorde 40,1 miljoner euro räntor på inlåning på kassakravsmedel, 12,9 miljoner euro räntor på inlåning över natten och 11,1 miljoner euro räntor på inlåning med överenskommen löptid.

3. Räntenetto

Räntenetto	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Ränteintäkter		
Ränteintäkter från finansiella tillgångar	397,5	455,8
Ränteintäkter från penningpolitiska poster	80,4	43,3
Ränteintäkter från fordringar på ECBS	119,8	90,8
Summa	597,7	589,9
Räntekostnader		
Räntekostnader för finansiella tillgångar	-7,0	-9,9
Räntekostnader för penningpolitiska poster	-64,1	-58,6
Räntekostnader för skulder till ECBS	0,0	-2,1
Summa	-71,1	-70,5
RÄNTENETTO	526,6	519,4

4. Valutakursdifferenser

Posten innehåller realiserade valutakursvinster och valutakursförluster samt värderingsförluster från försäljning av poster i utländsk valuta. År 2010 uppstod vinster från valutakursdifferenser för 220,6 miljoner euro.

5. Prisdifferenser på värdepapper

Här ingår realiserade vinster och förluster samt värderingsförluster från försäljning av värdepapper. Varje värdepappersslag värderas separat i bokföringen. Till följd av prisdifferenserna på värdepapper realiserades 2010 en vinst på 69,3 miljoner euro.

6. Förändring av avsättningar för valutakurs- och prISRISKER

Realiserade vinster till följd av valutakursdifferenser och prisdifferenser, sammanlagt 289,9 miljoner euro, avsattes enligt redovisningsprinciperna. Avsättningarna har specificerats i noterna till skulderna.

7. Nettoandel av monetära inkomster

Här upptas nettosumman av de monetära inkomster som betalats in till Eurosystemet respektive återfördelats från Eurosystemet. De monetära inkomsterna för varje nationell centralbank har

beräknats på centralbankens faktiska avkastning från reserverade tillgångar som den håller som motvärden till skuldbasen. Skuldbasen består av följande poster: utelöpande sedlar, skulder i euro till kreditinstitut relaterade till penningpolitiska transaktioner, nettoskuld inom Eurosystemet på grund av TARGET2-transaktioner och nettoskuld för tilldelade eurosedlar. Ränta som utbetalats på skulder som ingår i skuldbasen avräknas från de monetära inkomsterna före sammanräkning med motsvarande inkomster för de övriga nationella centralbankerna.

De reserverade tillgångarna består av följande poster: fordringar på kreditinstitut relaterade till penningpolitiska transaktioner, fordringar för överförd valutareserv, nettofordran inom Eurosystemet på grund av TARGET2-transaktioner, nettofordran för tilldelade eurosedlar och en med kapitalfördelningsnyckeln beräknad öronmärkt andel av den nationella centralbankens guld. Ingen avkastning beräknas på guld. När de reserverade tillgångarna överstiger eller understiger värdet av skuldbasen, beräknas avkastningen på skillnaden med den huvudsakliga refinansieringsräntan. Eurosystemets sammanräknade monetära inkomster fördelas på de nationella centralbankerna enligt kapitalfördelningsnyckeln. Finlands Banks faktiska nettoandel av de monetära inkomsterna var -32,9 miljoner euro.

8. Andel av ECB:s vinst

ECB delade ut en vinst för räkenskapsåret 2009 på 1 466 miljoner euro. Finlands Banks redovisade andel 2010 uppgick till 26,3 miljoner euro.

9. Avsättning för förluster på penningpolitiska transaktioner

Enligt den allmänna redovisningsprincipen om försiktighet ansåg ECB-rådet det nödvändigt att avsätta 5,7 miljarder euro för att täcka risker till följd av exponeringar mot Eurosystemets motparter 2008. Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB fördelas dessa risker på de nationella centralbankerna i förhållande till deras andelar i fördelningsnyckeln för ECB:s kapital 2008.

Därför gjordes en avsättning på 102 miljoner euro, som motsvarar 1,78603 procent av den totala särskilda avsättningen.

I bokslutet för 2010 upplöstes 1,8 miljarder euro av avsättningen i enlighet med ECB-rådets beslut på grund av värdeökningen på säkerheter och gäldenärernas betalningar. Finlands Banks andel utgjorde totalt ca 32,2 miljoner euro.

10. Övriga intäkter från centralbanksverksamheten

Här ingår utdelningar för 8,7 miljoner euro, som huvudsakligen består av aktier i BIS. I enlighet med ECB-rådets beslut avstod ECB 2010 helt från utdelning av inkomsterna från värdepapper förvärvade inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna och från utelöpande sedlar på sammanlagt 1 093,0 miljoner euro. Beslutet berodde på avsättningen för valutakursrisker, ränterisker, kreditrisker och risker till följd av förändringar i guldvärdet.

11. Övriga intäkter

I posten ingår 24,0 miljoner euro i Finansinspektionens tillsyns- och åtgärdsavgifter och 9,2 miljoner euro i fastighetsintäkter, samt expeditionsavgifter och provisioner.

12. Personalkostnader

Personalkostnader	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Löner och arvoden	40,6	42,7
Arbetsgivarersättningar till pensionsfonden	7,6	7,6
Övriga lönebikostnader	2,6	2,9
Summa	50,8	53,1

Medelantal anställda	2010 anställda	2009 anställda
Finlands Bank	456	462
Finansinspektionen	211	205
Summa	667	667

Direktionsmedlemmarnas grundlöner 2010

	Euro
Erkki Liikanen	254 270
Pentti Hakkarainen	220 550
Sinikka Salo	147 645
Seppo Honkapohja	187 300
Summa	809 765

Till direktionsmedlemmarna utbetalades totalt 48 573 euro i naturaförmåner (lunchförmån, telefonförmån och bilförmån). Direktionsmedlem Sinikka Salo gick i pension den 16 oktober 2010.

13. Avgift till pensionsfonden

Under 2010 betalade Finlands Bank med bankfullmäktiges godkännande in en avgift på 10 miljoner euro till pensionsfonden för att värdet av pensionsfondens tillgångar ska utvecklas i jämn takt mot det uppställda målet.

	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Avgift till pensionsfonden	10,0	10,0

14. Administrationskostnader

Administrationskostnader	2010 Mn euro	2009 Mn euro
Materielkostnader	0,7	0,9
Kostnader för maskiner och inventarier	3,0	3,3
Kostnader för fastigheter	10,9	10,7
Personalrelaterade kostnader	3,9	3,8
Kostnader för köpta tjänster	11,7	11,1
Övriga administrationskostnader	1,3	1,2
Summa	31,5	31,1

Här redovisas hyror, möteskostnader, PR-kostnader, kostnader för köpta tjänster och kontorsartiklar. Som administrationskostnader redovisas också kostnaderna för utbildning, tjänsteresor och rekrytering.

15. Avskrivningar av anläggningstillgångar

Avskrivningar av anläggningstillgångar	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Markområden	–	–
Byggnader	2,1	1,8
Maskiner och inventarier	2,9	2,8
Konst och numismatisk samling	–	–
Pensionsfondens markområden och byggnader	1,1	1,0
Summa	6,1	5,6

Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Datasystem	2,4	2,2
Summa	2,4	2,2

I avskrivningarna ingår inte avskrivningar av uppskrivningar på markområden och byggnader.

16. Sedelproduktionskostnader

Kostnaderna för anskaffning av sedlar uppgick till 5,7 miljoner euro.

17. Övriga kostnader

Största delen av övriga kostnader hänför sig till drift och underhåll av fastigheter.

18. Pensionsfondens intäkter

I posten ingår 28,8 miljoner euro i intäkter från pensionsfondens placeringsverksamhet. Posten innehåller också Finlands Banks och Finansinspektionens arbetsgivarandelar och arbetstagarernas andel av premieinkomsten, 9,8 miljoner euro. I posten redovisas vidare en avgift på 10,0 miljoner euro från Finlands Bank.

19. Pensionsfondens kostnader

I posten ingår 1,0 miljoner euro i kostnader för Finlands Banks pensionsfonds placeringsverksamhet, 22,4 miljoner euro i utbetalda pensioner, förvaltningskostnader och avskrivningar av fondens anläggningstillgångar.

20. Förändring av avsättningar

I posten redovisas 23,7 miljoner euro i nya pensionsavsättningar, 108,5 miljoner euro i nya avsättningar för att trygga realvärdet av eget kapital och 100 miljoner euro i nya generella avsättningar. Avsättningarna har specificerats i noterna till skulderna.

21. Årets resultat

Vinsten för räkenskapsåret 2010 blev 282,5 miljoner euro. Direktionen föreslår för bankfullmäktige att 195 miljoner euro av vinsten reserveras för statens behov.

Åtaganden utanför balansräkningen

I denna post ingår Finlands Banks derivatinstrument.

Derivatinstrument	31.12.2010 Mn euro	31.12.2009 Mn euro
Det nominella värdet av futurkontrakt i utländsk valuta		
Köpekontrakt	0	0
Säljkontrakt	0	13,6
Marknadsvärde av FX-swappar	–2	–1,1
Marknadsvärde av GIRS-kontrakt	1,3	1,7
Marknadsvärde av IRS-kontrakt	0	0
Marknadsvärde av FX-forwardkontrakt	0	0
Summa	–0,7	14,2

5 FINLANDS BANKS FÖRVALTNING OCH ÄRENDEN HANDLAGDA AV BANKFULLMÄKTIGE

5.1 Inledning

Enligt lagen om Finlands Bank (214/1998), som trädde i kraft den 1 januari 1999, är bankfullmäktige och direktionen bankens förvaltningsorgan. Till bankfullmäktige hör nio bankfullmäktigeledamöter som utses av riksdagen. Bankfullmäktiges uppgifter är uppdelade på tre områden: tillsyn, centrala förvaltningsuppgifter och övriga uppgifter. Bankfullmäktige lämnar årligen en berättelse till riksdagen om Finlands Banks verksamhet och förvaltning och om de viktigaste ärenden som bankfullmäktige har behandlat. Dessutom kan bankfullmäktige vid behov lämna riksdagen berättelser om genomförandet av den monetära politiken och Finlands Banks övriga verksamhet.

Enligt stadgan för Europeiska centralbanken (ECB) ska huvudmålet för Finlands Bank vara att som en integrerad del av Europeiska centralbankssystemet (ECBS) i överensstämmelse med fördraget upprätthålla prisstabilitet och dess uppgift är att bidra till att genomföra den monetära politiken som ECB-rådet har utformat. Bankens uppgift är att genom sin verksamhet främja effektiva och funktionssäkra betalnings- och finanssystem och den vägen skapa förutsättningar för stabil ekonomisk tillväxt och samsättning. Till kärnfunktionerna hör operativa centralbanksuppgifter som att genomföra den monetära politiken, ha hand om bankernas betalningssystem och borgen för tillgång och säkerhet i kontantförsörjningen. Dessutom ska banken sörja för att det sammanställs och offentliggörs statistik som behövs för bankens verksamhet.

Lissabonfördraget som hade undertecknats av EU:s medlemsländer trädde i kraft den 1 december 2009. Prisstabilitet anges som ett mål för unionen. Eurosystemet och Eurogruppen nämns för första gången. Målen och uppgifterna för ECBS förblev oförändrade.

Bankfullmäktiges viktigaste arbetssätt är de diskussioner som bankfullmäktige under sina

möten för med direktionen om den monetära politiken i euroområdet, den ekonomiska utvecklingen och genomförandet av Europeiska centralbankens monetära politik. Under året diskuterade bankfullmäktige utifrån inledande anföranden Europeiska centralbankens monetära politik, andra aktuella frågor relaterade till ECB:s verksamhet och krisen i världsekonomin. På mötena presenterades marknadsöversikter över skuld- och finanskrisen i euroområdet och hölls inledande anföranden om den snabbt ökande skuldsättningen i EU-länderna och utvecklingen på lånemarknaden.

Tre scenarier över Finlands ekonomi lades fram. I det första ses en tynande ekonomi där produktivitetstökningen avtar, arbetskraften krymper och vi rör oss allt längre bort från tillväxtutvecklingen. I det andra kämpar vi oss fram och en viss ekonomisk tillväxt kan skönjas, men förlusterna i spåren av recessionen består. I ett utvecklingsperspektiv som inbegriper förnyelser lyckas vi kompensera produktionsbortfallet. Bankfullmäktige diskuterade vad landets konkurrenskraft kommer att kräva av oss, hur vi kan höja produktiviteten genom omstruktureringar i offentliga sektorn, budgetbalansen i offentliga sektorn, vilka effekter den privata konsumtionen har på tillväxten, hur den låga räntenivån påverkar den finländska ekonomin, utsikterna för energi- och tillgångspriserna och vad den ryska ekonomin betyder för Finland. Diskussion fördes också om investeringar, deras storlek och en sänkt investeringsgrad i Finland, regional ojämlikhet, återhämtningen inom exporten och prisutvecklingen på bostadsmarknaden.

Vidare diskuterades skuldkrisen i Grekland och Irland, orsaker till och följderna av finanskrisen och alternativ inom krishanteringen i euroområdet. Aktuella frågor var kreditriskerna i överskuldssatta länder, villkor för bankstöd och fungerande stödpaket med tillhörande processer och tidsplaner, betydelsen av att avveckla likviditetsöverskottet på marknaden, chanserna att

de stora länderna hittar en gemensam politisk vilja i frågan, stabilitets- och tillväxtpakten från 2005 och betydelsen av hithörande sanktioner. Bankfullmäktige tog också upp Internationella valutafondens roll och betydelsen av dess medverkan för euroländerna, värderingen av säkerheter i anknytning till skuldsanerigar, reaktionerna på obligationsmarknaden, samordningen av EU:s ekonomiska politik, utvecklingen av ett krishanteringssystem och olika strategier. Andra aktuella frågor var det ryska finanssystemet i den internationella finanskrisen och möjliga utvecklingsperspektiv för det kinesiska finanssystemet. Bankfullmäktige diskuterade dessutom utvecklingen i ECB:s balansräkning och riskerna i centralbankernas verksamhet.

Aktuella världsekonomiska frågor var de ojämna utsikterna för ekonomierna i euroområdet, tillväxtutsikterna för utvecklade ekonomier och tillväxtekonomier, en hållbar ekonomisk tillväxt, den ojämna utvecklingen i olika ekonomiska regioner och statsskuldens utveckling fram till 2014.

Bankregleringen och översynen av tillsynen efter finanskrisen togs upp utifrån Baselkommitténs förslag om att öka kapitaltäckningen, bestämma en övre skuldgräns och förbättra likviditeten. Bankfullmäktige tog del av presentationer av centralbankernas balansräkningar, förvaltning av centralbankspengar, bankskatt och finansskatt. I diskussionen om de alternativa sätten att motverka finanskrisen uppmärksammade bankfullmäktige vikten av att gå ut med ett samstämigt budskap och att ta socialt ansvar när det gäller att engagera sig i arbetet för att lösa krisen i problemländerna.

Direktionens förslag till vinstutdelning för 2009 grundade sig på bestämmelserna om bokslut, monetära inkomster och vinstanvändning i lagen om Finlands Bank och på bankens balansräkningspolicy och strategi, som siktar på en stabil och förutsebar vinstutdelning utan att bankens kapitaltäckning äventyras. Enligt 21 § i lagen om Finlands Bank kan bankfullmäktige besluta att vinsten ska användas på något annat sätt än enligt huvudregeln (50–50), om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek. Vid sitt möte den 7 april 2010 beslutade bankfullmäktige med stöd av 11 § 1 mom. 3 punkten och 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank att vinsten för 2009, som uppgick till 420 miljoner euro, skulle disponeras så att ungefär 160 miljoner euro överförs till bankens reservfond och 260 miljoner euro reserveras för statens behov.

5.2 Förvaltning

De riksdagsvalda revisorerna menade i sammandraget till sin revisionsrapport för 2009 att det är viktigt att Finlands Bank och Finansinspektionen aktivt medverkar i det internationella arbetet för att utveckla finanstillsynen. De framtida målen och principerna för bankens kontantförsörjning och regionkontorens status bör preciseras i strategin för kontantförsörjningen. Revisorerna rekommenderade en övergripande utredning av fördelar och eventuella problemfaktorer i fråga om bankens egen pensionsfond.

5.3 Direktion

Direktionsmedlemmen politices doktor Sinikka Salos andra mandatperiod, som hade börjat den 16 oktober 2005, gick ut den 15 oktober 2010. Vid sitt möte den 4 juni beslutade bankfullmäktige att inte tillsätta den lediga tjänsten tills vidare.

Vid utgången av 2010 innehade direktionsmedlemmarna följande medlemskap i anslutning till tjänsteutövningen:

Direktionens ordförande *Erkki Liikanen*

- ECB-rådet och allmänna rådet, medlem
- Internationella valutafonden, styrelseledamot
- Europeiska systemrisknämnden (ESRB), styrelsemedlem

Direktionens vice ordförande

Pentti Hakkarainen

- ECB-rådet och allmänna rådet, suppleant för chefdirektören
- Finansinspektionens direktion, ordförande
- EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (EFC), ledamot
- Internationella valutafonden, suppleant i styrelsen
- Europeiska centralbankssystemet, kommittén för internationella förbindelser (IRC), ledamot

Direktionsmedlem *Seppo Honkapohja*

- Europeiska centralbankssystemet, styrelsekommittén för it-frågor (EISC), ledamot.

Dessutom hade direktionsmedlemmarna andra bisysslor och förtroendeuppdrag som bankfullmäktige godkänt med stöd av 17 § i lagen om Finlands Bank.

5.4 Bankfullmäktiges sammansättning

Bankfullmäktige bestod i början av 2010 av följande personer som utsetts av riksdagens elektor:

Kalli, Timo, jordbrukare
Kalliomäki, Antti, idrottslärare
Ravi, Pekka, rektor
Karpela, Tanja, socionom
Korhonen, Martti, huvudförtroendeman
Lintilä, Mika, förvaltningskandidat
Tiura, Marja, förvaltningsmagister
Urpilainen, Jutta, pedagogie magister
Zyskowicz, Ben, juris kandidat.

Ordförande var Timo Kalli och vice ordförande Antti Kalliomäki. Tredje medlem i arbetsdelegationen var Pekka Ravi.

5.5 Revisorer

Följande personer fortsatte som riksdagsvalda revisorer och revisorssuppleanter för Finlands Bank:

Heinäluoma, Eero, riksdagsledamot
Kiviranta, Esko, riksdagsledamot
Koskela, Markku, professor, CGR
Manner, Kari, ekonom, CGR
Nepponen, Olli, riksdagsledamot.

Revisorssuppleanter:

Filatov, Tarja, riksdagsledamot
Leppä, Jari, riksdagsledamot
Prepula, Eero, CGR, OFR
Riipi, Hannu, CGR
Toivakka, Lenita, riksdagsledamot.

Som ordförande för revisorerna fortsatte riksdagsledamot *Olli Nepponen* och som sekreterare fortsatte professorn, CGR *Kalervo Virtanen*.

5.6 Revision

Revisorerna granskade den 22–25 mars Finlands Banks bokslut, bokföring och förvaltning för 2009.

CGR-samfundet KPMG Oy Ab granskade bankens räkenskaper och bokslut i enlighet med artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbanks-systemet och revisorerna tog del av den rapport som upprättats över granskningen.

Utifrån revisorernas utlåtande fastställde bankfullmäktige vid sitt möte den 7 april bankens resultaträkning och balansräkning för 2009.

6 FINANSINSPEKTIONENS VERKSAMHET 2010

6.1 Inledning

Enligt lagen om Finansinspektionen (878/2008), som trädde i kraft den 1 januari 2009, fungerar Finansinspektionen (nedan FI) administrativt i samband med Finlands Bank men är självständig i sina beslut. Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i verksamheten och Finansinspektionens direktion har det övergripande ledningsansvaret. Bankfullmäktige utnämner medlemmarna i direktionen. Direktionen ska enligt 10 § i lagen lämna bankfullmäktige en årlig berättelse över Finansinspektionens verksamhet och minst en gång om året en berättelse över målsättningarna och måluppfyllelsen¹. Bankfullmäktige kan om de så önskar ta in ärenden från direktionens årliga berättelse i sin berättelse till riksdagen och i samma sammanhang behandla direktionens berättelse om målsättningarna för FI:s verksamhet och måluppfyllelsen. På det viset kan bankfullmäktige initiera en diskussion i riksdagen om FI:s samhällsviktiga strategier och beslut.

Bankfullmäktige övervakar att FI över lag arbetar effektivt och ändamålsenligt. I sin tillsyn över ändamålsenligheten utvärderar bankfullmäktige hur det lagfästa målet har nåtts. Bankfullmäktige övervakar den allmänna effektiviteten framför allt utgående från hur personalstyrkan och budgeten generellt sett utvecklats i förhållande till uppgifter och förändringar till följd av lagstiftning eller marknadsutveckling.

6.2 Förvaltning

FI:s verksamhet leds av en direktion. Direktionen ska uppställa de särskilda målen för FI:s verksamhet och besluta om riktlinjerna för verksamheten. Den ska också styra och övervaka måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Dessutom ska direktionen bl.a. behandla FI:s årliga budget och underställa den Finlands Banks direktion för fastställelse.

Ordförande i direktionen var vice ordföranden i Finlands Banks direktion *Pentti Hakkarainen* med avdelningschef *Kimmo Virolainen* som ersättare, vice ordförande var understatssekreterare *Martti Hetemäki* med lagstiftningsrådet, enhetschef *Tuija Taos* från finansministeriet som ersättare och medlem var direktör *Antero Kiviniemi* med övermatematiker *Leena Väänänen* från social- och hälsovårdsministeriet som ersättare. Övriga medlemmar var vicehäradshövding *Pirkko Juntti* och filosofie kandidat *Paavo Pitkänen*. Vid sitt möte den 17 juni 2010 befrade bankfullmäktige direktör *Antero Kiviniemi* från hans direktionsuppdrag fr.o.m. den 1 juli och utsåg i hans ställe avdelningschef *Outi Antila*. Den 22 oktober beviljade bankfullmäktige ersättare *Leena Väänänen* avsked och utsåg direktör *Erkki Rajaniemi* till ny ersättare.

Direktör för FI var vicehäradshövdingen, ekonom *Anneli Tuominen*.

Sekreterare i direktionen var FI:s chefsjurist *Pirjo Kyyrönen*.

6.3 De viktigaste målen

Syftet med FI:s verksamhet är att kreditinstitut, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt ska bedriva en stabil verksamhet. Vidare ska de försäkrades förmåner tryggas och det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthållas. FI:s prioriteringar är följande: att främja en riskbaserad tillsyn, att förbättra kund- och investerarskyddet, att bidra till ett effektivare internationellt till-

¹ FI:s verksamhetsberättelse och direktionens berättelse till bankfullmäktige finns på FI:s webbsida <http://www.finansinspektionen.fi>.

syns- och regleringssamarbete och att införa en enhetlig verksamhetskultur såväl i tillsynen som i regleringen. Den finländska finansmarknaden är fortsatt stabil trots finanskrisen. Ekonomin började krya på sig i slutet av 2009 och har därmed bidragit till att befästa stabiliteten, låt vara att hushållens skuldbörda allt mer framstått som ett orosmoment. Soliditeten i finanssektorn har stärkts sedan 2009. Å andra sidan är den skuld-kris som drabbat vissa länder ingen lätt match för den finländska finansmarknaden, även om de finländska tillsynsobjektens direkta risker visavi de överskuldssatta länderna är relativt små.

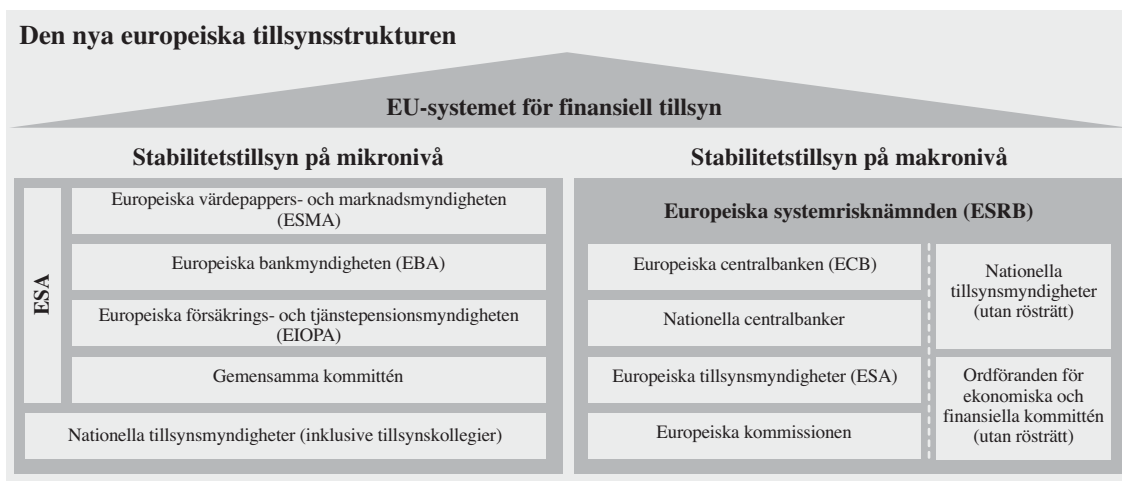
År 2010 var FI starkt engagerad i arbetet på att bygga upp ett nytt europeiskt system för finansiell tillsyn (figur: Den nya europeiska tillsynsstrukturen). Tack vare de nya EU-organen blir det möjligt att harmonisera regleringen och tillsynspraxis och föregripa eventuella risker i finanssystemet. De nya europeiska tillsynsmyndigheterna har getts större normgivningsbefogenheter. Följaktligen måste också FI medverka aktivare i arbetet på att ta fram EU-regler och tillsynspraxis.

FI beslutade 2010 låta göra en enkät om vad berörda grupper (bl.a. riksdagsledamöter och medier) anser om FI:s verksamhet. Enkäten gjordes i början av 2011 och rapporten blev klar i slutet av mars.

6.4 Läget på finansmarknaden i Finland 2010

Den finländska ekonomin började visa tecken på återhämtning mot slutet av 2009. Till det ekonomiska lyftet bidrog våra solida företag i kombination med ett sysselsättningsläge som var bättre än väntat. Hushållen såg ljusst på framtiden och konsumerade mera. Dessutom gynnades hushållens köpkraft av att ränteutgifterna sjönk rejält ännu under 2010. Samtidigt som räntorna sjönk minskade också bankernas marginaler något. Det stabila läget i banksektorn gjorde det möjligt att bevilja bolån i större utsträckning, vilket satte fart på bostadsbyggnationen. Också den ökande exporten skapade större livaktighet i den finansiella sektorn. Men risken finns att skuld-krisen sprider sig och det bådär inte gott vare sig för den finländska ekonomin eller för tillsynsobjekten.

Under våren gick en del euroländer in i en djup skuld-kris, vilket resulterade i högre riskpremier på interbankmarknaden och det i sin tur satte sina spår i 12 månaders Euribor. Det ekonomiska uppsvinget i euroområdet och ECB:s insatser för att normalisera likviditeten i banksystemet började så smått märkas i marknadsräntorna under senare hälften av 2010. De korta Euriborräntorna steg mot årets slut och påverkade också de finländska bankernas in- och utlåningsräntor.

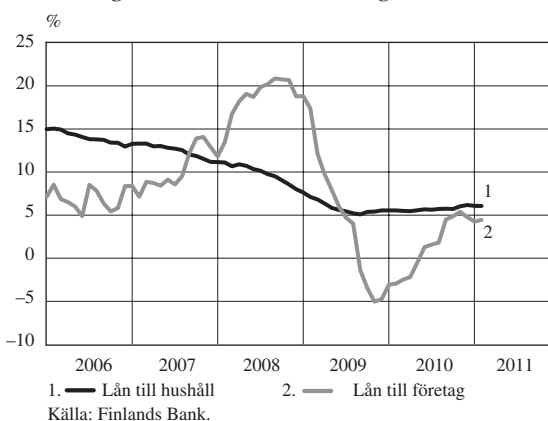

De långa räntorna sjönk i euroområdet stabila stater ända till hösten 2010, men började därefter snabbt stiga som ett tecken på en normalisering av det ekonomiska läget och finansmarknaden.

Det ljusnade på den internationella aktiemarknaden i mars 2009 och trenden höll i sig under hela 2010. Men den tillspetsade skuld-krisen i Europa i maj skapade turbulens också på aktiemarknaden; banken Lehman Brothers likvidation var ju gömd men inte glömd. På hösten började aktiepriserna sent om sider stiga på nytt. Hos oss steg alla andra branschers utom it-sektorns aktieindex. För industrin nådde aktieindex i slutet av året närapå toppnivån 2007. På Helsingforsbörsen har antalet utländska ägare minskat stadigt från rekordet i början av 2008. Då uppgick deras aktieinnehav till snäppet över 60 % av marknadsvärdet på Helsingforsbörsen men hade dalat till 45 % vid utgången av 2010. Finländarnas aktieinnehav på Helsingforsbörsen ligger igen på nästan samma nivå som före krisen.

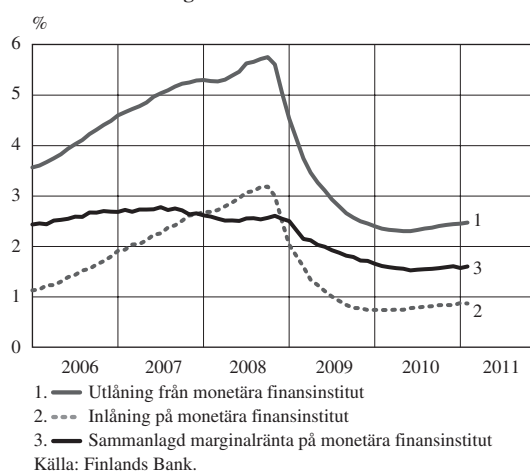
Banksektorn i vårt land fungerade åter i stort sett normalt under 2010. Tack vare den tilltagande aktiviteten ökade insättningar i slutet av året avsevärt snabbare än på annat håll i euroområdet. De finländska bankerna hade minimalt med utestående lån i de krisdrabbade länderna och kreditförlusterna här hemma ökade inte i den omfattning man fruktat. I början av året var efterfrågan på företagslån fortfarande liten, men intresset ökade mot årets slut (diagram 24). Hushållskrediterna ökade något, men avsevärt långsammare än före krisen. Sammantaget ökade utlåningen hos oss klart snabbare än i euroländerna i snitt.

Diagram 24.
Årlig tillväxt i finländska monetära finansinstituts utlåning i euro till hushåll och företag i euroområdet

Marknadsräntorna föll snabbt 2009 och hade i slutet av 2009 överförts fullt ut på bankernas genomsnittliga inlåningsräntor och något senare på den genomsnittliga låneräntan (diagram 25). Inlåningsräntorna lade sig tydligt under en procent. I och med att de genomsnittliga utlåningsräntorna sjönk kraftigare, krympte räntemarginalen 2010 med i snitt cirka en procentenhet från 2008.

Diagram 25.
Genomsnittlig ränta och sammanlagd marginalränta på lån och insättningar

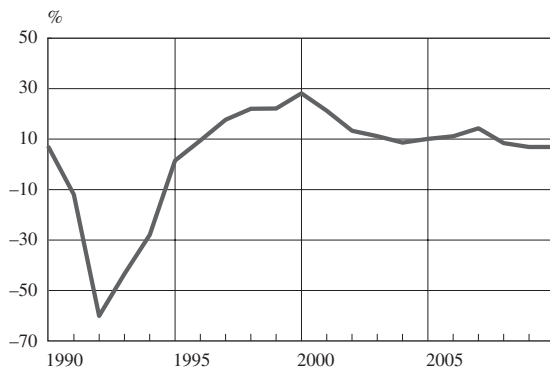

Mot slutet av 2010 visade marknadsräntorna en svag uppåtgående trend som avspeglades i genomsnittsräntan på såväl utlåning som inlåning.

De finländska bankernas lönsamhet mätt enligt avkastning på eget kapital förblev god genom hela krisen (diagram 26). Lönsamheten var 2010 i stort sett densamma som året innan. Den goda lönsamheten jämfört med Europa i övrigt kan främst förklaras med att våra banker hållit fast vid sin grundläggande verksamhet här hemma. De finländska bankerna hade inte bidragit med pengar till en överhettad byggmarknad på hemmaplan som i Irland. Byggföretagen fick sin finansiering i regel direkt från utländska fastighetsinvestorer.

De finländska bankernas resultat försämrades av att räntenettet sjönk. Men förlusterna till följd av det försämrade räntenettet komparerades av att kreditförlusterna minskade och bankerna fick in mer andra inkomster. De finländska bankgruppernas rörelseresultat, ca 2 miljarder euro, höll i stort sett nivån från året innan.

Diagram 26.
De finländska bankernas* lönsamhet**

* Siffrorna inbegriper de finländska inläningsbankerna och de dotterbolag och filialer till utländska kreditinstitut som bedriver inläningsverksamhet. Nordea Bank Finlands omstruktureringar inverkar stort på siffrorna för 2000–2003 och därmed snedvrids den faktiska ekonomiska information som siffrorna ger.

** Räntabilitet på eget kapital (rörelsevinsten dividerad med genomsnittligt eget kapital).

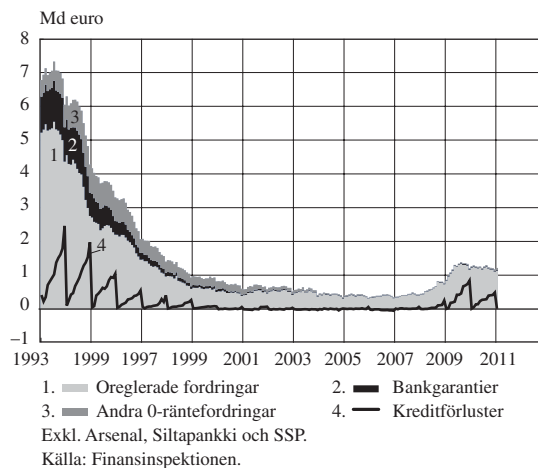
Källa: Finlands Bank.

År 2010 steg arbetspensionsanstaltens avkastning på investeringar till 11 %. Trots olika investeringsstrategier var avkastningsspridningen mellan placeringsinstituten liten. Liv- och skadeförsäkringsbolagen var mindre riskvilliga och fick därmed en betydligt mindre avkastning. Försäkringsföretagens avkastning på investeringar ökade främst för att aktiemarknaden gick upp och de långa räntorna ner, vilket höjer värdet på ränteinvesteringarna.

Kvalitativt förbättrades utlåningen inom banksektorn något från 2009 om man ser till andelen oreglerade krediter. I slutet av 2010 uppgick de oreglerade fordringarna till 0,64 % av utestående lån. Bankernas kreditförluster blev även de något mindre än året innan (diagram 27). En ytterst låg räntenivå i kombination med de finländska företagens starka finansiella ställning jämfört med läget under den ekonomiska recessionen på 1990-talet fick kreditförlusterna att öka långsamt.

Kapitaltäckningen i banksektorn var fortsatt stark under 2010 och primärkapitalrelationen var i slutet av året 14,4 % (14,5 % i slutet av 2009) (diagram 28). Tack vare den gynnsamma resultatutvecklingen ökade kapitalbufferten till 9,6 miljarder euro (9,4 miljarder euro 2009). Den finländska finanssektorns fordringar i GIIPS-länderna, dvs. Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien, är små i förhållande till de sammanlagda ansvarsförbindelserna och minskade under årets lopp.

Diagram 27.
Bankkoncernernas oreglerade fordringar och kreditförluster

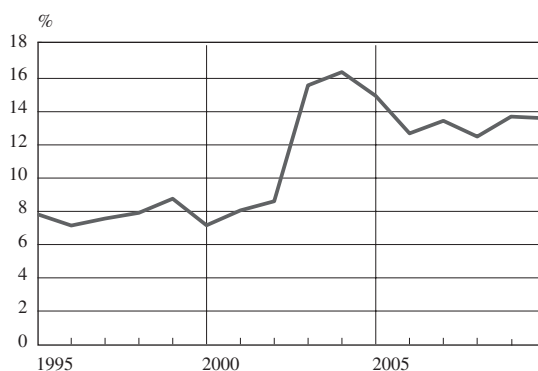

1. Oreglerade fordringar 2. Bankgarantier
3. Andra 0-räntefordringar 4. Kreditförluster
Exkl. Arsenal, Siltapankki och SSP.

Källa: Finansinspektionen.

Resultaten av FI:s och Finlands banks gemensamma stresstest publicerades i juni 2010. I juli offentliggjordes resultaten av EU:s stresstest av banker. Båda testerna fokuserade på resultat och kapitaltäckning i ett scenario med svag ekonomisk utveckling. Testningen av de finländska bankerna och försäkringsbolagen gav vid handen att den finländska finansiella sektorn tål en allvarlig omvärldsförsämring. Inte bara bankerna

Diagram 28.
De finländska bankernas* kapitaltäckning

* Siffrorna inbegriper de finländska inläningsbankerna och de dotterbolag och filialer till utländska kreditinstitut som bedriver inläningsverksamhet. Nordea Bank Finlands omstruktureringar inverkar stort på siffrorna för 2000–2003 och därmed snedvrids den faktiska ekonomiska information som siffrorna ger.

Källa: Finlands Bank.

utan också de andra aktörerna inom finanssektorn var solida. Arbetspensionsbolagens och försäkringsbolagens soliditet förbättrades när aktiekurserna steg.

6.5 Finansinspektionens mål och måluppfyllelse 2010

De ändringar i lagstiftningen och tillsynen som finanskrisen gav upphov till präglade FI:s arbete i många avseenden. Bland annat bankernas belöningsystem, som väckte extra mycket diskussion när krisen var ny, fick FI att ingripa och belöningsreglerna preciserades. I februari gick FI ut med ett till alla tillsynsobjekt riktat ställningstagande om belöningar. Visserligen hade man i Finland inte gått till samma överdrifter som i en del internationella finansföretag. Även regleringen av derivatmarknaden skärptes och en hithörande förordning träder i kraft sommaren 2011. Att derivatmarknaden saknar genomsynlighet ansågs allmänt ligga bakom den tilltagande finansiella krisen.

FI deltog i beredningen av Basel III-regelverket med höjda krav på bankernas likviditet och kapitaltäckning. För att ta reda på vilka konsekvenser regelverket får initierade FI som samordnare en undersökning bland 14 finländska kreditinstitut. För Finland är det viktigt att försäkra sig om att utländska bankgruppers dotterbolag och filialer upprätthåller en adekvat kapitaltäckning. Likviditetsreserven bör finnas i Finland för att de finländska insättarnas intressen ska kunna skyddas under alla förhållanden. Observeras bör också att insättningsgarantin höjdes från 50 000 till 100 000 euro den 31 december 2010.

En ändring av den nationella lagstiftningen öppnade för möjligheten att bedriva hypoteksbanksverksamhet. Framöver går det lättare att använda hypotekskrediter. Reformen underlättar de finländska bankernas upplåning och tillåter dem att skaffa finansiering i Finland till ett större eurobelopp än tidigare.

Arbetspensionsbolagens risker sattes under lupp 2010. Riksdagen förlängde med två år den temporära lagen med bestämmelser om arbetspensionsanstaltens solvens. Lagen gäller nu till och med den 31 december 2012. Översynen av solvenskraven för arbetspensionsanstalterna framskrider utifrån förslagen från den arbetsgrupp som grunnat på frågan.

Det kanske mest betydelsefulla tillsynsinsriktandet skedde den 28 mars, då FI återkallade Sofia Banks koncession och banken försattes i likvi-

dation för att bankens kapitalbas inte uppfyllde minimikravet för kreditinstitut. Nedkörningen av bankfunktionerna skedde vid rätt tidpunkt med hänsyn till att närapå alla 5 000 insättarkunder fick sina pengar tillbaka. Bankens eget kapital var så stort att också ett tjugotal storsparare och investerare kunde få tillbaka 97,5 % av placeringsarnas värde.

Internationella valutafonden gjorde under våren en bedömning av den finländska finansmarknaden. Fonden konstaterade att banktillsynen i Finland står på en stadig grund och utgår från EU:s direktiv och Baselreglerna. Något som enligt fonden kunde förbättras är tillsynen i fråga om likviditet och grupper. På de här punkterna kommer tillsynen att effektiviseras 2011.

FI:s främsta insatser inom prioriteringsområdena:

Att främja en riskbaserad tillsyn

FI utgick från riskaspekten i sina inspektioner och lade tonvikten på proaktiv tillsyn. Tillsynsobjekten beordrades lägga om sin riskhantering på många punkter. Visserligen utgjorde de observerade bristerna inget hot mot tillsynsobjektens verksamhet. Tillsynsprocessen har standardiserats utifrån principer som drogs upp 2009. Inom banksektorn fokuserades inspektionerna särskilt på hanteringen av kredit-, ränte- och likviditetsrisker. Risksituationen analyserades också i en arbetsgrupp där Finlands Bank, finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet sitter med.

Under 2010 beviljades ingen inlåningsbank eller kreditinrättning koncession (en pågående ansökan). Däremot krympte antalet tillsynsobjekt när fem pensionsfonder och pensionskassor avvecklades helt eller delvis och gick upp i arbetspensionsförsäkringsbolag.

Att förbättra kund- och investerarskyddet

FI bevakade hur finansiella produkter och tjänster marknadsförs och säljs. FI gick bl.a. ut med råd om hur informationen till kunderna om bolån och långtidssparande kunde förbättras ur ett kundperspektiv. Dessutom lade FI ut kundinformation på sin webbplats.

Inga förändringar i tillgången till och prissättningen på grundläggande banktjänster skedde från året innan. Vissa enstaka tjänster blev visserligen något dyrare. FI anser att läget är tillfredsställande.

Också arbetslöshetskassornas internkontroll inspekterades. Särskilt avseende fästes vid verksamhetsplaneringen och riskhanteringen. FI har föreslagit att tillsynen över hur bestämmelserna om arbetslöshetsförmåner tillämpas ska höra till någon annan än FI.

Några större missförhållanden uppdagades inte i marknadspraxis.

Effektivare internationellt tillsyns- och regleringssamarbete

År 2010 går till hävderna som ett remarkabelt år när det gäller regleringen av och tillsynen över finansmarknaden. En lång rad europeiska projekt som hade startats i finanskrisens efterdyningar slutfördes under året. Bland annat inrättades nya myndigheter för finanstillsynen. FI tog en aktiv roll i de här projekten. Här hemma lyckades FI genomföra närpå alla ändrade EU-regler. Också det nordiska samarbetet stärktes, låt vara att många frågor ännu är öppna när det gäller planeringen av samnordiska inspektioner.

Den nya europeiska tillsynsstrukturen förutsätter också att samarbetet med våra egna ministerier intensifieras, eftersom den bindande EU-lagstiftningen i allt större omfattning bereds av de nya europeiska tillsynsmyndigheterna.

Finansinspektionens resurser

Som punkt fyra på FI:s prioritetslista står övergången till en enhetlig verksamhetsmodell i tillsynen och regleringen. Trots att FI inledde sin verksamhet så sent som 2009 har arbetet på en enhetlig verksamhetsmodell framskridit med god fart. Bland annat har man sett över processerna och i det sammanhanget skiljt åt exempelvis beredningen av sanktioner och den fortlöpande tillsynen. Kompetensen har stärkts genom personalutbildning, som också tillsynsobjekten önskade skulle utökas när de hördes i april. Det största utbildningspaketet var uppbyggt kring Solvens II-direktivet och de nya solvensreglerna för försäkringsbolag.

FI försöker vara effektiv i sin verksamhet. Finanskrisen ledde till stora förändringar i lagstiftning och tillsyn, vilket innebär att EU-dimensionen kommer att stärkas och det nordiska samarbetet öka. I praktiken innebär det att den personal som finns tillgänglig allt mer anlitas för insatser på hemmaplan.

Den överenskomna personalnumerären var 218 såväl 2010 som 2009. I slutet av 2010 hade FI 209 anställda. Verksamheten är indelad i fyra sektorer: institutstillsyn, risktillsyn, marknads-tillsyn och tillsyn av marknadsuppförande. FI:s omkostnader uppgick 2010 till ca 25,3 miljoner euro (24,5 miljoner euro året innan). De täcktes till 95 % med tillsyns- och åtgärdsavgifter medan Finlands Bank stod för 5 %.

Under 2000-talet har antalet misstänkta fall av marknadsmissbruk varierat mellan 60 och 70 årligen. År 2010 var antalet 70 mot 74 året innan. FI tilldelade tre offentliga anmärkningar och påförde en ordningsavgift; sanktionerna var därmed en färre än 2009.

6.6 Bankfullmäktiges berättelse för 2009 och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den

I sin berättelse för 2009 noterade bankfullmäktige följande.

Bankfullmäktige ansåg att FI och dess föregångare hade lyckats väl med sin uppgift att övervaka riskerna inom finanssektorn i Finland och säkra stabiliteten i det finansiella systemet. FI hade också en viktig uppgift när det gäller att förbättra det övernationella tillsynssamarbetet och den övernationella regleringen inom den i hög grad internationaliserade finans- och försäkringssektorn.

FI hade lyckats bra med sin verksamhetsstart 2009.

Dessutom framförde bankfullmäktige följande uppmaningar till FI:

- Arbetet måste effektivieras för att behandlingstiderna för koncessionsansökningar och sanktioner ska blir kortare.

FI såg över koncessionsbehandlingen och snabbade upp den bland annat genom att förbättra förhandsinformationen till de sökande, tydliggöra de interna ansvarsrelationerna och ta större hänsyn till de utmärkande dragen i koncessionsansökningarna. Arbetet på att förbättra koncessionsprocessen fortsätter 2011. En ny sanktionsprocess utformades i början av 2010. Tanken är att reaktionen på brister, försummelser och förseelser som uppdagas vid tillsynen ska vara så enhetlig, rätt avvägd och snabb som möjligt. Ett tak lades fast för hur länge

de olika faserna får ta i sanktionsprocessen. Direktionen gav i juni sitt samtycke till den beskrivna sanktionsprocessen.

- FI ska övervaka och granska information som företag inom finansbranschen går ut med till investerare.

FI gick aktivt igenom information om investeringsprodukter (investeringsfonder, indexlån och fondförsäkringar) som var riktad till investerare och tittade extra noga på hur riskerna var beskrivna och hur tydligt kostnaderna för produkterna var angivna. Det framgick att informationen hade blivit bättre särskilt när det gäller riskbeskrivningen, men att brister fortfarande förekommer. Särskilt beskrivningen av alla kostnader kring fondförsäkringar behöver bli tydligare. FI kommer att gå ut med allmänna råd om detta under 2011. Dessutom granskades processerna för utveckling och försäljning av investeringsprodukter. Granskningen av produktutvecklingen var den första i sitt slag och kommer att upprepas 2011.

- FI ska utöka informationen till kunderna om olika alternativ att investera och spara långsiktigt och om lånerisker.

FI granskade de nya servicemodeller för bundet långsiktigt sparande som olika tjänsteleverantörer kunde börja erbjuda i april 2010 och lottade fram mot en enhetlig och tydlig verksamhetsmodell genom att befatta sig med förhandsinformationen till kunderna, sparavtalens innehåll och annan kundinformation i syfte att ge kunderna möjlighet att fatta sina beslut utifrån jämförbar information. FI:s kundsidor på webben (Finanskund.fi) byggdes upp helt på nytt och faktaunderlaget uppdaterades för att det tydligare ska framgå vilka kostnader och risker de finansiella tjänsterna och produkterna är förknippade med och vilka parternas skyldigheter är i produkt- och tjänstesammanhang. Långsiktigt sparande introducerades som nytt tema på kundwebben. Mer information lades också ut om bolån. Experter från FI höll en lång rad allmänna föreläsningar om aktuella frågor, bland annat långsiktigt sparande, på mässor och seminarier. När det gäller bostadsfinansiering till privatkunder anlade

FI ett kundskyddsperspektiv i sin styrning av bankerna och uppmanade dem att systematiskt upprätta ”kvar att leva på”-kalkyler, där räntan är 6 % och lånetiden 25 år, och gå igenom dem noga med kunderna. Dessutom rekommenderade FI en egenfinansiering på minst 10 %. FI:s rekommendationer och oro över riskerna med alltför stora lån fick stor synlighet i medierna. FI kom med ställningstagandet att kunderna måste få bättre information om bankernas referensräntor för att de ska kunna bedöma hur referensräntan för deras egna lån och insättningar kommer att utvecklas och göra jämförelser mellan bankerna.

- FI ska ytterligare förbättra informationen till den stora allmänheten om utvecklingen inom finans- och försäkringssektorn.

FI lade stor energi på analyser och tillsynsinformation under året. Bland annat publicerades två ingående analyser av tillsynsobjektens ekonomiska situation och risker och i båda bedömdes läget i den finansiella sektorn vara stabilt. Också uppgifter om bankernas kapitaltäckning och försäkringsbolagens och pensionsanstaltarnas solvens publicerades för årets första och tredje kvartal. Sommaren 2010 offentliggjorde FI resultaten av stresstestet av den finländska finanssektorn och EU:s gemensamma stresstest. FI:s analys av läget på den finansiella marknaden ökade tilltron till en stabil finländsk finansiell marknad och fick kunderna att bli mer riskmedvetna.

6.7 Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet

FI:s direktion har lämnat bankfullmäktige sin berättelse om Finansinspektionens verksamhet 2010 och publicerat Finansinspektionens verksamhetsberättelse.

Bankfullmäktige ska övervaka den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i FI:s verksamhet.

Bankfullmäktige menar att FI i en miljö fylld av utmaningar lyckats bra i sin tillsyn över tillsynsobjekten och med att bevaka de försäkrades intressen och främja den allmänna tilltron till finansmarknaden. Tillsynen har företrädesvis varit riskbaserad och proaktiv, kundinformationen har

effektiviserats för att förbättra kund- och investerarskyddet, viktiga synpunkter har förfäktats i översynen av EU-lagstiftningen i syfte att driva på ett intensivare internationellt tillsyns- och regler-samarbete och en enhetlig verksamhetsmodell har skapats genom att utveckla kärnprocesserna och procedurerna.

Bankfullmäktige uppmanar FI att

- utveckla bedömningen av hur tillsynsobjekten hanterar sina rörelserisker och strategiska risker för att den finansiella marknaden ska förbli stabil
- koncentrera tillsynen på metoder och processer hos tillsynsobjekten för att upprätthålla det allmänna förtroendet för systemet
- se till att de interna processerna är smidiga och effektiva för att den interna funktionen ska bli rationellare
- vara extra noga med att verksamheten är kostnadseffektiv med hänsyn till regleringsprojekten och det nya europeiska tillsynssystemet
- göra investerarinformationen tydligare genom att gå ut med allmänna råd om beskrivningen av kostnaderna för fondförsäkringar
- fortsätta öka informationen till kunderna om låneriskerna.

ISSN 1237-4342 (tryckt)
ISSN 1796-9808 (webbpublikation)